Tidskrift för
SCHACK
7

Årgång 65 • September • 1959

21-årige norrmannen Svein Johannessen vann överraskande årets nordenmästerskap endast ett par veckor efter det han hemfört Norgemästartiteln.

Nordiska kongressturneringen i Örebro
Referat och partier

2 kr

Tidskrift för SCHACK

Redaktion:
Sveavägen 163, Stockholm Va
Telefon 33 40 30

Officiellt organ för Sveriges Schackförbund.

I OKTOBERNUMRET (som utkommer den 10 oktober)

Den allt överskuggande händelsen under 1959 är naturligtvis kandidatturneringen i Jugoslavien. Tidskrift för Schack bevakar evenemanget genom sina medarbetare, stormästarna Gideon Ståhlberg och Bent Larsen.

SVERIGES SCHACKFÖRBUNDS RIKSLOTTERI 1959

som varit det sjunde i ordningen har liksom de tidigare lotterierna lämnat landsförbundet, medverkande distriktsförbund och föreningar ett gott ekonomiskt resultat. Av utrymmesskäl kan vi inte i tidskriften lämna någon utförlig rapport om lotteriet utan vi sänder en sådan direkt till distriktsförbunden.

Rikslotteriet 1960. Enligt beslut på Sveriges Schackförbunds kongress i Västerås 1959 kommer ansökan att inlämnas om tillstånd till anordnande av ett nytt rikslotteri 1959—1960. Lotteristyrelsen hoppas kunna inlämna ansökan i början av oktober 1959, varför landsförbundets föreningar uppmanas att under september göra lottbeställningar till sina distriktsförbund, som senast den 5 oktober gör sina beställningar hos lotteristyrelsen, adress Box 2048, Örebro 2. Distriktsförbund och föreningar beräknas få samma förtjänst som tidigare år på försålda lotter. Övriga upplysningar om rikslotteriet (returrätt av lotter mm) lämnas direkt till distriktsförbunden, som i sin tur bör lämna föreningarna god information.

INNEHÅLL:

Nordiska mästerskapen i Örebro *194*

Nattanalys gav valuta *198*

Plock och poänger från klass II *202*

SM-statistik *203*

Argentinsk triumf i VM för juniorer *204*

Partier *206*

Korr.-schack *218*

Från tornfönstret *219*

Kombinationsövning *219*

Elva nya mästare *220*

Problem *221*

Studier *223*

Kandidatturneringen

Söndagen den 6 september inleddes i Bled under högtidliga former den med enormt intresse emotsedda kandidatturneringen. Då FIDE-presidenten Folke Rogard var förhindrad närvara öppnades tävlingen av Ljuban Jakse, vicepresident i jugoslaviska schackförbundet.

Alla de kvalificerade stormästarna, Smyslov, Keres, Petrosjan och Thal, Sovjet, Gligoric, Jugoslavien, Benkö och Fischer, USA, och Olafsson, Island, ställde upp.

Turneringen omfattar 28 ronder och spelas alltså fyrrondig. Under tiden 6/9—30/9 spelar man i Bled. Så blir det ett uppehåll till 3/10, då tävlingen fortsätter i Zagreb tills 14/10. Avslutningsronderna spelas i Belgrad 18/10—31/10.

Jämsides med den inhemska radion och televisionen har italienska och amerikanska TV-stationer gjort åtskilliga förberedelser för direktsändningar. Anmärkningsvärt är att USA visat så stort intresse för tävlingen, men man väntar sig säkert mycket av sextonåringen Bobby Fischer.

Allsvenska serien 1959

Anmälan för deltagande i Allsvenska serien i schack 1959 skall vara undertecknad tillhanda senast den 20 sept. 1959. Startavgiften kronor 350: — insättes på Sveriges Schackförbunds *postgiro n:r 6522*. Bestämmelserna för serien återfinnes i inbjudan, som tillställts distriktsförbunden och de berörda klubbarna.

Laguppställningarna måste vara undertecknad tillhanda senast den 10 oktober 1959. I laguppställningarna får endast stadgeenligt registrerade spelare upptagas och skall spelarna vara placerade efter känd eller förmodad spelstyrka.

J. E. Ekelund
Turn.-ledare.

SASS 25-årsjubilerar

SASS i Stockholm har firat 25-årsjubileum och arrangerade i samband med festligheterna en turnering med 7 landslagsspelare, 1 mästare och 2 förstaklasspelare som deltagare.

Resultat: 1. B. Hörberg 7½, 2. G. Stoltz 5½, 3. E. Arnlind 5½, 4. B. Söderborg 5, 5. S. Samuelsson 4½, 6. A. Werle 4, 7. A. Burehäll 4, 8. Ä. Olsson 4, 9. L. Abramsson 3 och 10. S. Eriksson 2 poäng.

Referat och partier i nästa nummer.

Om SM-organisationen

Nedanstående synpunkter har lämnats från SM-arrangörerna genom vice tävlingsledaren Bertil Ahlgren:

Programbokens tryckning var som vanligt förknippad med en mängd besvär, beroende på de sena återbuden och efteranmälningarna. Trots att i år endast klasserna L och M försågs med namntryck lyckades vi ej få tabellerna korrekta. Tiden borde vara mogen för en programbok utan namntryck, vilken skulle bespara arrangörerna stora mängder arbete. Ideliga ombrytningar av formarna efter hand som ändringar strömmar in gläder inte tryckerierna.

*

Frågan är om inte prisutdelningen måste rationaliseras åtskilligt. Med ca 180 pristagare försvinner den festivitas, som kunde motivera en gemensam prisutdelning. Rationellt vore att rent expeditionsmässigt dela ut penningpriserna och skicka övriga priser (plaketter, pokaler och hederspriser etc.) per post, varvid frakt- och emballeringskostnader lämpligen kunde delas mellan arrangörerna och landsförbundet. Med nuvarande förfarande uppstår automatiskt en irriterad stämning. Spelarna är i allmänhet inte i omedelbart behov av hederspriser etc., medan däremot penningpriserna alltid har aktuellt intresse.

Bertil Ahlgren

Nordiska mästerskapen i Örebro

Norge och Finland tog samtliga titlar

Under tiden 29 juli—8 augusti arrangerades Nordiska Schackförbundets kongressturnering i Örebro. 89 deltagare ställde upp med denna indelning nationsvis: Danmark 33, Finland 11, Island 5, Norge 5 och Sverige 35.

Det var tredje gången som Örebro Schacksällskap arrangerade tävlingarna och vid samtliga tillfällen har sällskapets ordförande, J. E. Ekelund, haft hand om överledarskapet. Arrangemangen var tip-top och den luftiga spellokalen i Örebro Idrottshus visade sig än en gång vara en idealisk spelplats.

Tävlingen öppnades av Örebro stadsfullmäktiges ordförande Harald Aronsson och staden visade senare under tävlingen sin uppmärksamhet genom att bjuda samtliga deltagare och funktionärer på lunch.

Svein Johannessen, 21-årig nykorad norgemästare från Oslo Schakselskap, motsvarade mer än väl de förhoppningar norrmännen ställt på honom i landslagsklassen. Med en rykande spurt och idel vinster i de fem sista ronderna höll han undan för de närmaste konkurrenterna, av vilka den svåraste var vår egen Gideon Ståhlberg. Johannessen började mycket trevande och efter 4 ronder hade han endast 50 %. Finländaren Niemelä, dansken Haahr och svensken Åke Olsson kom bäst igång och först i slutronderna skilde fältet sig åt.

För att återgå till nordenmästaren Johannessen så bör det framhållas, att hans seger var rättvis och frukten av ett välberäknat och vårdat spel. Att han har tävlingsnerver är tidigare bevisat och det underströks tydligt nog i slutronderna då han var tvungen att vinna varje parti för att hålla konkurrenterna ifrån sig. Vi gratulelar Johannessen och Norges Sjakkforbund, som under 1959 haft något av internationellt genombrottsår genom först Bardas topplacering och Johannessens seger i den internationella ungdomsturneringen i Trondheim och nu Johannessens nya triumf.

● Ståhlberg ställde upp i tävlingen indisponerad och med avrådan av läkare att starta i tävlingen. Han ville emellertid ej svika sitt löfte till arrangörerna att delta och ställde därför upp ändå.

Liksom vid SM i Västerås fick Ståhlberg en dålig start och genom en onödig förlust i 3:e ronden mot Axel Nielsen var utgångsläget inte särskilt bra. Gradvis arbetade han sig dock upp och liksom i Helsingfors för två år sedan kom han med en finfin avslutningen med 5 poäng på de sex sista ronderna.

Åke Olsson spelade bra i Västerås och resultatet i Örebro visar att formkurvan stigit sedan dess. Islandsmästaren Ingi Johannsson delade tredjeplatsen med Olsson och kunde möjligen ha avancerat något om han i en del partier spelat litet skarpare. Med sex remier blev han och Olsson klassens "remikungar". Det är ju en ovanligt låg siffra för att få denna kanske inte av alla eftertraktade titel, men så spelades det friskt på vinst turneringen igenom. Som exempel kan nämnas, att endast tre remier noterades på de fyra sista rondernas 24 partier.

Landslagsklassen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. Svein Johannessen, Norge	—	½	1	1	0	0	½	1	1	1	1	1	8
2. G. Ståhlberg, Sverige	½	—	½	½	1	0	1	1	0	1	1	1	7½
3. Ingi R. Johannsson, Island	0	½	—	½	1	½	½	½	1	½	1	1	7
4. Åke Olsson, Sverige	0	½	½	—	1	½	½	1	½	½	1	1	7
5. I. Niemelä, Finland	1	0	0	0	—	1	1	½	½	1	1	½	6½
6. Axel Nielsen, Danmark ..	1	1	½	½	0	—	0	½	1	½	0	1	6
7. Th. Haahr, Danmark ..	½	0	½	½	0	1	—	0	½	½	1	1	5½
8. U. Räisä, Finland	0	0	½	0	½	½	1	—	1	1	0	0	4½
9. E. Pettersson, Sverige	0	1	0	½	½	0	½	0	—	½	1	½	4½
10. Sture Nyman, Sverige ..	0	0	½	½	0	½	½	0	½	—	1	1	4½
11. Sigfred From, Danmark .	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	—	½	2½
12. M. Lilliestrom, Sverige ..	0	0	0	0	½	0	0	1	½	0	½	—	2½

● Danmark hade den i särklass största utländska truppen men hade i landslagsklassen ej sina starkaste spelare. Axel Nielsen och Haahr är habila och goda spelare men man ville inte på förhand tilltro dem några allvarligare möjligheter att konkurrera om slutsegern. Av de övriga svenskarna klarade sig Einar Pettersson och Sture Nyman bäst, men ingen av dem nådde upp till 50 vinstprocent. Lilliestrom gjorde inte sig själv rättvisa och endast i enstaka partier visade han sin klass. Finländaren Räisä spelade flera bra partier. Debutanten From vägde för lätt men gjorde en god prestation genom att efter chockstarten — en halv poäng på åtta ronder — komma igen och vinna två partier.

Juniormästaren i aktion.

Mästarklassen var uppdelad i två 12-mannagrupper och här gick segrarna till Island och Danmark. I grupp A gjorde Strömberg (den ende i hela mästarklassen som undgick förlust) och Carlberg särskilt fint ifrån sig av Sveriges deltagare. I grupp B försvarades de svenska färgerna främst av O. W. Johansson och Göte Pettersson. Johansson var otränad efter ett par års utlandsvistelse och spelade ej så säkert som han brukar. Pettersson överraskade positivt och trots en dålig start lyckades han arbeta sig upp. Den danska segern var dock både säker och odiskutabel.

I klass I fann man i Emil Andersson "herrtävlingens" mest överlägsne segrare. "Mille" borde ha spelat i mästarklassen — där han f. ö. var anmäld — men med en flott gest avstod han sin plats till en efteranmäld islänning. Till glädje inte bara för islänningen utan även för övriga konkurrenter i mästarklassen och förmodligen till grämelse för sina "nya" motståndare, som i den 58-årige örebromästaren fann en alltför överlägsen medtävlare.

Danskt blev det i den andra förstaklassgruppen genom Schou. Där var Nyström bäst av svenskarna och en fin andraplacering blev resultatet av målmedvetet spel.

Juniormästerskapet vanns sensationellt av den även i hemlandet relativt okände finländaren Brandel. Norrmannen Belsnes låg ända till slutronden Brandel in på livet och även Ulf Svensson visade lejonklon och blev bäst av de våra.

Finskan Vuorenpää begrundar ett av sina åtta vinstpartier.

I damklassen blev det en promenadseger för finskan Vuorenpää som med stor energi gick in för varje parti och inte lämnade sina medtävlerskor minsta chans.

Mästarklassen, grupp A:

1.	J. Torsteinsson, Island	8
2.	Erik Pedersen, Danmark	7½
3.	R. Strömberg, Sverige	7
4.	O. Carlberg, Sverige	6½
5.	Niels Enevoldsen, Danmark	6
6.	Torben Kjeldsen, Danmark	6
7.	N. Wikberg, Finland	5½
8.	J. Ljungdahl, Sverige	5½
9.	K. Kust, Sverige	5
10.	S. Krenzisky, Sverige	3½
11.	Å. Boman, Sverige	3
12.	Bj. Johannesson, Island	2½

Mästarklassen, grupp B:

1.	Ole Jacobsen, Danmark	8
2.	Frode Søby, Danmark	7
3.	O. Magnusson, Island	7
4.	O. W. Johansson, Sverige	6½
5.	G. Pettersson, Sverige	6½
6.	A. Kerje, Sverige	5
7.	Leif Kristensen, Danmark	5
8.	Erik Madsen, Norge	5
9.	E. Wendelin, Sverige	4½
10.	A. Kaasalainen, Finland	4
11.	O. Appelqvist, Sverige	4
12.	A. L. Mattsson, Finland	3½

Damklassen:

1.	Sirkka-Liisa Vuorenpää, Finland	8
2.	Mary Klingen, Norge	5
3.	G. Skjönsberg, Norge	4
4.	G. Levald, Danmark	2
5.	A. Kuhnmünch, Danmark	1

Klass 1, grupp A:

1.	K. B. Schou, Danmark	9½
2.	R. Nyström, Sverige	8½
3.	Mogens Knutsson, Danmark	8
4.	Børge Borgå, Danmark	7
5.	J. Larsson, Sverige	6½
6.	B. Bogeström, Sverige	6½
7.	E. Wadling, Sverige	6
8.	N. Waller, Sverige	5½
9.	H. Lundgren, Danmark	5
10.	Alfred Kyhl, Danmark	3½
11.	J. Vähatupa, Finland	3
12.	R. Kofoed, Danmark	3
13.	E. Thomsen, Danmark	2½
14.	J. Høibøge, Danmark	2½

Klass 1, grupp B:

1.	Emil Andersson, Sverige	10
2.	B. Bojsen, Danmark	7½
3.	Ole Holmsgaard, Danmark	7½
4.	R. Pettersson, Sverige	7
5.	T. Mertens, Finland	6½
6.	G. Käll, Sverige	6½
7.	N. Holdgaard, Danmark	6
8.	K. Wallin, Sverige	6
9.	K. Josefsson, Sverige	6
10.	E. Korhonen, Finland	5
11.	Poul Larsen, Danmark	4½
12.	G. Wallbäck, Sverige	4½
13.	W. Grosse, Sverige	4½
14.	Jan Raben, Danmark	3½
15.	H. A. Mortensen, Danmark	2½
16.	J. Hellesøe, Danmark	½

Carlberg (t. v.) begrundar tillsammans med unge dansken Niels Enevoldsen turneringstabellerna.

Juniorklassen:

1.	I. Brander, Finland	8
2.	Dag Belsnes, Norge	7½
3.	U. Svensson, Sverige	7½
4.	Anders Berggren, Danmark	6½
5.	P. Henriksen, Danmark	6½
6.	T. Gannholm, Sverige	6½
7.	Claus Nørregaard, Danmark	6½
8.	A. Holgersson, Sverige	6
9.	B. Wahlund, Sverige	6
10.	J. Nielsen, Danmark	6
11.	Th. Dahlén, Sverige	5½
12.	H. Vesterinen, Finland	5½
13.	Jon Halfdannarsson, Island	5
14.	P. Johansson, Sverige	4
15.	H. Marquardsen, Danmark	4
16.	J. Pedersen, Danmark	3½
17.	R. Olsson, Sverige	2½
18.	V. Kristensen, Danmark	2

BANKETTEN

Örebro Schacksällskap bjöd samtliga deltagare och funktionärer med damer på avslutningsbanketten, som ägde rum på trivsamma Frimurarlogen. Sammanlagt ett 100-tal personer var närvarande.

Efter välkomsthälsning av J. E. Ekelund intogs middagen och under denna ägde prisutdelningen rum. Man uppmärksammade här ett flertal stilfulla hederspris skänkta av olika donatorer som t. ex. dr K. E. Lindeberg, J. Byström, Erik Olson och Gunnar Lundh. Från Sveriges Schackförbund, Mälardalens Schackförbund, Järnvägsmännens SS, Örebro SS och Läkerolfabriken, Gävle, var vidare priser uppsatta liksom från ett flertal örebroföretag.

Extrapriset till äldste deltagare tillföll 71-årige H. A. Mortensen, Danmark, och till den yngste Jon Halfdannarsson, Island, som med sina 12 år var i en klass för sig.

I den inofficiella lagtävlingen, där poängen räknades oavsett klass, vann Sverige genom trion E. Andersson, R. Nyström och G. Ståhlberg med 26 poäng. Danmark var endast en futtig halvpoäng efter genom K. B. Schou (9½), O. Jacobsen (8) och M. Knutsson (8).

Efter prisutdelningen blev överledaren J. E. Ekelund och hans fru Gulli hjärtligt hyllade och de fick från deltagarna motta en stilig present för det arbete de nedlagt.

Bland talarna märktes Ståhlberg, som harangerade den nye nordenmästaren Johannessen, vilken Ståhlberg trodde skulle bli Norges första stormästare i schack inom en ej avlägsen framtid.

Carlberg framhöll arrangörernas uppskattning till Ståhlberg för att denne ställt upp i tävlingen och hoppades att samtliga deltagare skulle ha ett gynnsamt minne av Örebro och Nordiska mästerskapen 1959.

Ekelund framhöll i ett anförande sin stora tillfredsställelse över att dam- och juniorklass tillkommit, vilket icke var förhållandet vid de två tidigare tävlingarna i Örebro, 1938 och 1948.

Krenzisky talade för damerna och hyllade särskilt nordenmästarinnan Vuorenpää.

De övriga nationerna tackade genom Schou och Borgå (Danmark, Monsen (Norge), Wikberg (Finland) och Asgeirsson (Island). Den sistnämnde hälsade också deltagarna välkomna till Island 1961, där kongress och turneringar nästa gång äger rum.

KONGRESSFÖRHANDLINGARNA

Nordiska Schackförbundets styrelsesammanträde ägde rum i Idrottshuset den 8 juli 1959 med deltagande av representanter från samtliga anslutna federationer.

De viktigaste besluten:

Reykjavik blir spelplats för kongress och turneringar 1961.

Någon startavgift i juniorklassen skall i fortsättningen icke upptagas.

En motion från Sveriges Schackförbund om att anordna nordiska lagmästerskap för seniorer och juniorer bordlades till ett extra sammanträde som beräknas kunna äga rum i januari—februari 1960.

Blixtturneringen

Ingi Johansson blev inofficiell nordenmästare i blixt genom att i finalen besegra Åke Olsson. Svein Johannessen, B. Hörberg och M. Lilliestöm kom närmast därefter. 54 spelare deltog.

Nattanalys gav valuta

Av K. Sköld

I SM-tävlingens andra rond blev mitt parti mot Burehäll avbrutet i en ganska svårbedömd ställning. Det var precis inte vad jag väntat mig, ty strax före avbrottet var min vinst ganska odiskutabel, men läget försämrades genom att jag slarvade bort en viktig bonde.

Det såg allt annat än lovande ut att efter en påfrestande dubbelrond behöva ta nattimmarna till hjälp för att analysera ställningen. Men strunt den som ger sig — ett schack-SM är inget vilohem!

Med tanke på det forcerade speltempot borde man förstås göra som Capablanca: aldrig trötta ut sig med att analysera avbrutna partier på nätterna. Men hur många kan, som den fenomenale kubanen, lita på att alltid finna det bästa vid brädet? Nej, nog vill man kika på avbrottsställningen både en och flera gånger alltid, innan man somnar.

Från det intilliggande rummet hörde jag på dunket av pjäsflyttningar, att min klubbkamrat var som bäst i färd med att analysera vårt parti. Det eggade mig än mera, för jag gav mig attan på att lura honom på något sätt. Inte förrän jag kommit på lösningen (42. g4!) kände jag mig lugn, i förvissningen om att detta var det bästa.

Följande dag återupptogs partiet i diagramställningen.

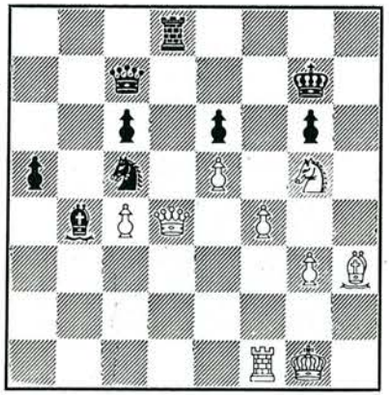
41. De3

Mitt förseglingsdrag (med vitsen 41. — Td3? 42. D×d3).

41. — Dd7 42. g4!

"Capas" metod i all ära, men nog kändes det skönt att kunna göra detta drag direkt utan att behöva förbruka någon tid. Tydligen ingick inte draget i Burehälls beräkningar, för han tog sig nu en lång "lutare". Låg det något lurt i dambytet efter Dd4?

42. — Dd2?

□ En triumf för nattanalysen! Genom att B. inte analyserat slutspelet, som uppstår efter Dd4 jämte vits trumf f5!, litade han inte på följderna utan fikade efter ett förmånligare dambyte. En typisk psykologisk reaktion. Vid korrekt spel bör väl partiet sluta remi efter 42. — Dd4.

43. Dg3 a4 44. Dh4 Th8 45. S×e6†! S×e6 46. Df6† Kh7 47. D×e6 De3† 48. Kg2 De4† 49. Tf3 Tf8 50. f5! Lc5

Om g×f5, så g5!

51. D×g6† Kh8 52. Dh6† Kg8 53. Dg5† Kh8 54. Dh4† Kg8 55. Dg5† Kh8 56. Dh5† Kg8 57. f6

Dragserien är klar — nu återstår det endast att komma undan svarts remischackar. Det sker med tillhjälp av en lustig kungsvandring.

57. — De2† 58. Kg3 De1† 59. Kf4 Dd2† 60. Kf5 Dc2† 61. Kg5 Dd2† 62. Kg6

Med så många pjäser kvar är det rätt sällsynt att en kung kommer så långt in i fiendelägret!

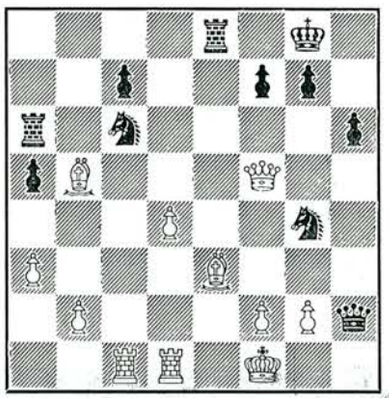
62. — Dc2† 63. Tf5 Tf7 64. e6, och vit vann lätt.

Sterner i bryderi

Det är inte ofta man får Sterner att tänka många minuter i spelöppningen. Han kan det mesta i teoriväg och brukar vanligen dra à tempo. Men i näst sista rondens parti mot mig fick han i alla fall ta sig en mer än vanligt lång funderare — till på köpet redan på sitt tredje drag! Anledningen var den sällan använda varianten: 1. d4 d5 2. c4 Lf5!? Man kallar det för Briegers system, men det finns inte upptaget i någon av de moderna läroböckerna.

□ Fortsättningen blev 3. c×d5 L×b1 4. T×b1 D×d5 5. Da4† Sc6, och svart stod bra. Sterner lyckades emellertid få ett litet övertag, men han förvaltade inte sitt pund på bästa sätt utan gjorde en förhastad framstöt på kungsflygeln, som gav mig motchanser.

I 21:a draget kom avgörandet i form av en vacker kombination:

21. — S×d4!

Ett nätt offer — fyra figurer i slag!

22. T×d4 S×e3† 23. f×e3 Tf6 24. D×f6 g×f6

Verkningarna av kombinationen framstår nu: På L×e8 faller vits ena torn genom Dh1†. Sterner försökte med 24. Kf2, men tio drag därefter kunde han inte hålla spelet längre.

Inge Johansson vann blixten i Västerås

Blixtturneringen samlade som vanligt ett stort deltagarfält. Trots deltagande av sådana blixtkanoner som G. Ståhlberg och Å. Olsson, lyckades fjolårets sverigemästare Inge Johansson lägga beslag på förstapriset. E. Persson, Alfta, gjorde en god insats bland alla elitmännen och blev fyra.

Resultat: 1. I. Johansson, Malmö, 2. H. Åhman, Kiruna, 3. A. Nilsson, Karlstad, 4. E. Persson, Alfta, 5. Å. Stenborg, Västerås.

Som omtalades i tidskriftens förra nummer fick vi fyra nya landslagsspelare. För dem som ev. inte känner dem till utseendet är de avkonterfejade här och på omstående sida.

R. Sjökvist, Arbetarnas SK, Stockholm. Deltog för femte gången i SM. Debut i mästarklassen, som alltså blev en fullträff.

A. Nilsson, Karlstads ASS. Hårdspelande folkskollärare. Skönhetspris för partiet mot Broberger.

S. Nilsson, Härnösands SS. Vann klass 1 i fjol och lovade efter den tävlingen att känna på mästarklassen. Nästa år blir det att känna på landslagsklassen.

OVISS LAGTÄVLING

På förslag av Stockholms Schackförbund beslöts 1957 att fr. o. m. årets kongress utlysa en lagtävling där poäng för de tre främsta i varje grupp (oavsett klass) räknas. Seger belönas med 3 poäng, en andraplacering med 2 och en tredjeplacering med 1 poäng.

Några särbestämmelser har inte fastställts och den skiljebestämmelse som ligger närmast tillhands — att låta det lag som har de flesta förstaplaceringarna vinna — ger ej utslag i årets SM. Samtliga har nämligen två segrar, två andraplaceringar och en tredje.

På 11 poäng kom nämligen tre lag, Västerås Allmänna Schackklubb, Schack 27-Kamraterna, Stockholm, och Schackkamraterna, Solna. Närmast efter kom Arbetarnas Schackklubb, Stockholm, 10 och Schackklubben Fenix, Borås 9 poäng.

En möjlighet att skilja lagen åt är att räkna de individuella poängen, som medtagits i nedanstående uträkning. De ger Schack 27-Kamr. 34 och de båda övriga 33 poäng.

Följande spelare tog poängen i resp. lag. *Västerås:* Åström (7 poäng), Högkvist (8½), Bogeström (5½), J. B. Karlsson (6½) och E. Pettersson (5½). *Schack 27-Kamr.:* Lundberg (7½), Kyhle (7½), Stagnes (6½), P. Karlsson (7) och S. O. Johansson (5½). *Schackkamraterna:* Joffe (7), S. Jonsson (6), Å. Olsson (7), A. Karlsson (6) och A. Holm (7 poäng).

SKÖNHETSPRISERNA

De fyra skönhetspriser som uppsattes av TfS i SM-tävlingarna (schackklockor) har tilldelats följande spelare:

Landslagsklassen: G. Ståhlberg för partiet mot Arnlind.

Mästarklassen: Arvid Nilsson för partiet mot Broberger.

Klass I: L. Bohmgren för partiet mot Carlberg.

Klass II: B. Kyhle för partiet mot S. Carlsson.

Juniorklassen: K. G. Dahl för partiet mot G. Olsson.

De partier som ej publicerats i nr 6 och 7 återfinnes i oktobernumret.

Å. Werner, SS Manhem, Göteborg. Raketfart från klass 2 till landslagsklassen. Mindre än 2 år har det tagit för Werner att spurta sig dit.

Mästarklassen grupp 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1. S. Nilsson, Härnösand	—	½	1	0	0	1	½	1	1	1	6
2. A. Karlsson, Solna	½	—	1	0	0	½	1	1	1	1	6
3. K. Arnstam, Hässleholm	0	0	—	½	1	1	1	½	½	1	5½
4. A. Boman, Nyköping	1	1	½	—	½	½	0	0	½	1	5
5. R. Strömberg, Gävle	1	1	0	½	—	0	½	1	½	½	5
6. G. Magnusson, Stockholm	0	½	0	½	1	—	0	½	1	1	4½
7. R. Bäck, Stockholm	½	0	0	1	½	1	—	½	0	½	4
8. S. Cederlind, Karlskoga	0	0	½	1	0	½	½	—	½	1	4
9. R. Utuste, Göteborg	0	0	½	½	½	0	1	½	—	1	4
10. V. Larsson, Alva	0	0	0	0	½	0	½	0	0	—	1

Mästarklassen grupp 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1. A. Nilsson, Karlstad	—	1	½	½	1	½	½	1	1	6
2. H. Broberger, Stockholm	0	—	1	½	0	1	1	1	1	5½
3. Å. Svensson, Lerum	½	0	—	1	1	0	1	1	1	5½
4. S. Krenzisky, Malmö	½	½	0	—	½	1	0	1	1	4½
5. G. Hellman, Stockholm	0	1	0	½	—	1	½	0	1	4
6. C. Y. Johannesson, Göteborg	½	0	1	0	0	—	½	1	1	4
7. G. Forslund, Timrå	½	0	0	1	½	½	—	½	½	3½
8. R. Eriksson, Eskilstuna	0	0	0	0	1	0	½	—	0	1½
9. R. Jansson, Smedjebacken	0	0	0	0	0	0	½	1	—	1½

Mästarklassen grupp 3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1. R. Sjökvist, Stockholm	—	½	0	1	1	1	1	1	1	6½
2. B. Andersson, Stockholm	½	—	½	1	½	1	0	1	1	5½
3. B. Jonsson, Göteborg	1	½	—	1	0	½	1	½	1	5½
4. A. Kerje, Stockholm	0	0	0	—	1	1	½	1	1	4½
5. J. Ljungdahl, Hälsingborg	0	½	1	0	—	0	1	0	1	3½
6. O. Nilsson, Eskilstuna	0	0	½	0	1	—	1	½	½	3½
7. E. Wendelin, Sandviken	0	1	0	½	0	0	—	1	1	3½
8. K. Johansson, Ludvika	0	0	½	0	1	½	0	—	0	2
9. Å. Boman, Trollhättan	0	0	0	0	0	½	0	1	—	1½

Mästarklassen grupp 4	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1. Å. Werner, Göteborg	—	½	1	½	½	½	½	1	1	5½
2. J. Roth, Malmö	½	—	½	1	0	½	½	1	1	5
3. H. Gustavsson, Sandviken	0	½	—	1	0	1	1	0	1	4½
4. F. Åström, Luleå	½	0	0	—	½	½	1	1	1	4½
5. A. Bergdahl, Olofström	½	1	1	½	—	0	½	0	½	4
6. G. Östberg, Skoghall	½	½	0	½	1	—	0	½	1	4
7. G. Andersson, Hagfors	½	½	0	0	½	1	—	1	0	3½
8. H. Ward, Västerås	0	0	1	0	1	½	0	—	1	3½
9. L. Sepp, Stockholm	0	0	0	0	½	0	1	0	—	1½

Plock och poänger från klass II

"Vi som vill opp" ville den här gången ned! De 286 andraklasspelare, som stretade sig igenom nio svettiga ronder i Hallskolan i Västerås, kämpade nämligen för nedflyttning. Ty längst ner i den svala källaren befann sig deras drömmars mål — klass I. Om det på den väg som bar både opp och ner inträffade beklagansvärda fall av felorientering må det vara de 286 förlåtet. De kan, efter föredöme från landslagsklassen, skylla på värmen.

Men eljest fick man det intrycket att klass II är på väg oppåt. Det fanns gott om lovande ungdomar, det var färre "blåbär" än vanligt i den stora samlingen och det säger en del att de som mer rutinerade hållna stockholmarna denna gång fick nöja sig med en ganska knapp poängseger mot "landsorten". I en av grupperna — nr 19 — vann landsorten med hela 15—1. Sammanlagt stannade Stockholms poängseger vid 222—199 efter 172 segrar, 149 förluster och jämnt 100 remipartier.

Distrikten emellan

fick Stockholm i klass II nöja sig med sjunde plats med vinstprocenten 52 för sina 50 spelare. Överlägset bästa klass II-distrikt var Norra Ångermanland med en utdelning av nära 66 procent för sina sju spelare. Men det är givetvis inte riktigt rättvisande att jämföra ett 7-mannalag med ett 50-mannalag. Av de större distrikten giorde förutom Stockholm Västergötland den bästa insatsen i klass II. 36 spelare tog 162 poäng av 317 möjliga eller något över 51 procent. Mälardalens 52 andraklassare fick nöja sig med 49,5 proc. i poängutdelning.

Det får väl tas som ett bevis för hårdnande konkurrens att ingen denna gång lyckades undgå poängförlust. Senast i Växjö lyckades Eskilstunas Müller med den bravaden — och då var ändå antalet ronder 11 mot nu 9.

Störste poängplockare

i Västerås var M. von Zweigbergk, Wasa, Stockholm, och G. Högkvist, Västerås ask, båda med 8½ poäng. Obesegrade 8-poängare fanns det dessutom åtta och sammanlagt var det 17 andraklassare, som undgick nederlag. Det blir en på sjutton eller något färre än i Växjö där 14 av 220 andraklassare var obesegrade.

Kyhle i värme.

Trots den hårdnande konkurrensen inträffade i Västerås det tämligen unika med två bröder som gruppsegrare i samma klass. Det var namnet Kyhle som stod sig så gott i värmen. Ett värmens offer var däremot E. Wikström från nordliga Älvsbyn. Han startade med sju raka segrar men slutade med två nollor och dalade från suverän ledning till tredjeplats. Bättre krafter i slutspurten hade då R. Östby, men så är han också från solens Karlstad. Han började olyckligt med bara en halva på de två första partierna — fem raka segrar gjorde honom sedan till förstaklassare.

Bland andra notabla poänger må till eftervärlden räddas en dråplig episod från en av dubbelronderna. På morgonen vann en Tobo-spelare påpassligt med det där springaroffret på f7. Efter middagspausen föll han själv offer för — springaroffret på f7.

Klassens längsta parti

stod väl W. Grosse, Växjö—O. Lindbom, Köping, för. Svart förlorade efter 114 drag — dubbelt bittert ty det var enda nederlaget. Kortaste partiet? Ja, det stod väl den segersäkre kämpe för, som första lördagskvällen i Västerås kojade vid niodraget och uppladdad och med fast tro på "mjölkvariantens" styrka slog sig ned vid brädet på söndagsmorgonen. "I dag är jag i alla tiders form" försäkrade han det imponerade sekretariatet. Knappt hade klockorna hunnit sättas i gång förrän hans protokoll kom in — uppgivet efter sju drag. Mjölkvarianten hade förlorat en nyvunnen anhängare.

Konsten att förlora

en vinstställning kan många lära bort. Här ett bidrag från H. Friberg, Jönköping, som med torn över men med matthot över sig är vid draget mot E. Andersson, Hälleforsnäs.

Ställningsbild:

Vit: Kg1 Df6 Te1 Lc5 Ba3 b4 c2 g3 h2
Svart: Ke8 Dc3 Td2 h8 Le5 Bf7

Det finns bara en sak att göra för svart och den gör han också — men bara till hälften.

1. — Tg2† 2. K×g2 Dd2†? 3. Kf1 D×e1† 4. K×e1 L×f6 5. h4 Tg8 6. Ld6 —

Så långt kommen upptäcker svart att har man sagt a skall man också säga b eller med andra ord har man offrat ett torn skall man också offra det andra. På 2. — T×h2† hade vit råkat ut för samma matt med löpare och dam som han hotat med. Nu vann vit slutspelet på sina bönder.

Kvävmatt i värmen.

Till sist en kvävmatt som dock ej kan skyllas på värme utan fastmer på Kyhle:

Ställningsbild:

Vit: (B. Kyhle, Wasa, Stockholm)
Kg1 Dd1 Tc3 Le1 Se5 Ba2 b2 d4 f4 g2 h2
Svart: (S. Carlsson, Kneippbaden)
Kg8 Db6 Tf8 Lc8 e7 Ba6 b5 d5 e4 g7 h7

Det följde:

23. Tc6 Da7 24. Lf2 Lb7 25. Tc7 Ld6 26. Dg4! L×c7 27. De6† Kh8 28. Sf7† Kg8 29. Sh6†† Kh8 30. Dg8† Uppgivet.

Folke Bergström

SM-statistik

507 deltagare — 2.242 spelade partier, det är i kort sammandrag vad schack-SM i Västerås 9—19 juli 1959 hade att bjuda på. Fyra av de 507 bröt tävlingen och räknar vi bort de nio partier de hann spela har vi ändå tillräckligt kvar för några statistiska poänger.

Deltagare:

Landslagsklassen	24
Mästarklassen	57
Klass I	104
Klass II	286
Juniorer	52

Spelade partier:

Landslagsklassen	132
Mästarklassen	153
Klass I	442
Klass II	1270
Juniorer	236

Remipartierna blev 662 — i runt tal vart tredje gav alltså delad poäng. Det kommer inte som någon överraskning att remiprocenten ökar med spelstyrkan. I klass II slutade 27,5 procent av partierna remi, i klass I 28,7 procent och i mästarklassen 30,7 procent. Juniorklassen hade en relativt hög remiprocent, 30,5, men den förslår inte långt mot närmare 44 procent i landslagsklassen grupp II och drygt 59 procent i Sverigemästaregruppen. Tre partier av fem slutade alltså remi i kampen mellan våra främsta schackmatadorer. I tre ronder, därav den sista, slutade f. ö. fem av sex partier remi i toppgruppen — en del av dem var ganska utpräglade "stormästarremier".

Årets remikung

blev för övrigt Martin Johansson — inte precis hans vanliga roll. Nio av elva gånger delade han poängen. En yngre motsvarighet hade han i Y. Anderberg, Malmö, i juniorklassen som noterade 7 remi på nio partier. Det hade också två andraklassare, S. Klämmenberg, Kungsbacka, och A. Andersson, Värnamo. I klass I var S. Boberg, Södra, värst med 6 på 8, ett mer än remichampion i klass M, G. Forslund, Sund.

31 obesegrade.

Förutom de obesegrade matadorerna Kristian Sköld och Martin Johansson i SM-gruppen var det ytterligare 29 som slapp sträcka vapen någon gång: 2 i vardera klass L II, klass M och juniorklassen, 6 i klass I och 17 i klass II. Växjö-SM hade 22 obesegrade. I landslagsklassen var det då bara Arnlind som undgick nederlag.

Nedflyttningsprocenten 40

klarades inte av sammanlagt 165 spelare — därav 4 i landslagsklassen, 6 i mästarklassen och 33 i klass 1. Dessutom kom 109 andraklassare och 13 juniorer under stipulationsgränsen men för dem får det ju inga konsekvenser.

Stockholm dominerade

denna gång värre än vanligt i Sverigemästaregruppen, där de sju stockholmarna tog 42 av de 66 poäng som stod på spel. I uppgörelserna mellan de sju stockholmarna och de fem provinsspelarna i gruppen vann Stockholm med 21 poäng mot 14.

Hur matchen Stockholm—övriga Sverige utföll framgår av följande sammanställning av poängfördelningen i de partier som stockholmare spelade mot "the rest of Sweden":

Landslagsklassen	22	32	12
Mästarklassen	28	14	18
Klass I	71	52	68
Klass II	172	100	149
	293	198	247

Stockholm vann alltså den matchen med 392 poäng mot 346 men då är juniorklassen ej inräknad och här gick landsorten bäst i år. Stockholms-dominansen avtar för övrigt som synes ju längre ner man kommer i schackspelarnas breda lager.

Bästa distrikt

ifråga om den genomsnittliga poängutdelningen blev inte heller Stockholm. Den platsen togs överlägset av Norra Ångermanland vars 10 spelare tog hem 54 poäng av 87 möjliga eller över 62 procent. Närmast kom Roslagen med 54, Medelpad, Norrbotten och Jämtland med i runt tal 53 procent. Men Jämtland hade bara en spelare med och en jämförelse mellan hans poängutdelning och vad stockholmarna — 108 — i genomsnitt uppnådde blir ju inte rättvisande.

Tydligt är emellertid att Västsverige (Göteborg, Västergötland, Halland) som med 89 spelare tog 393 poäng av 781 möjliga, det gör 50,5 proc., och Norrland är på väg uppåt. Hela Norrland hade 66 spelare med. De tog hem 271 poäng av 521 möjliga eller något över 52 procent.

Det bådar gott för nästa års schack-SM, som ju går längst i norr, i Kiruna.

Folke Bergström

Argentinsk triumf i VM för juniorer

Av A. Kotov

Efter min mening var det synnerligen välbetänkt när FIDE beslöt att vartannat år hålla en tävling om världsmästerskapet för juniorer. Därmed visade det internationella förbundet, att det inte bara arbetar för schackspelets nutid utan också för dess framtid. Erfarenheterna är redan uppmuntrande; det räcker att nämna, att tre av de fyra hittillsvarande juniorvärldsmästarna — Ivkov, Panno och Spasskij — snabbt blivit stormästare och visat sin klass mot spelets allra främsta koryféer. Den fjärde världsmästaren — Lombardy — har ännu inte blivit stormästare, men han är redan nu efter sitt hundraprocentiga resultat i juniorturneringen i Canada en av de främsta aspiranterna på titeln.

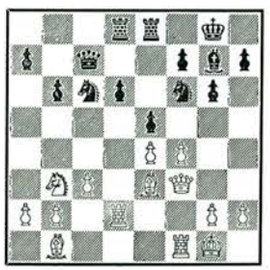
Det var därför med särskilt intresse man såg fram emot årets juniormästerskap, som skulle gå i Schweiz. Där skulle det visa sig, vilka nya förmågor som kommit fram sedan sist och hur pass den allmänna spelnivån stigit hos ungdomen. Det var inte lätt att få fram den starkaste inom varje land för sig, och saken komplicerades av att deltagarna i startögonblicket inte fick vara mer än 20 år. Detta kunde få oförutsedda följder. I Västtyskland hann de båda främsta pristagarna i landets juniormästerskap överskrida åldersgränsen, och man fick därför nöja sig med att låta tredjepristagaren, Clemens, fara till Basel.

■ Fastän de som ställde upp i Basel var färre än de anmälda, blev deltagarantalet ändå nytt rekord. Där mötte upp 26 representanter för 25 länder, pojkar från Argentina, Filippinerna, Libanon och andra fjärran trakter. T. o. m. Canada, som i vanliga fall inte skickar sina spelare till Europa, hade en man med. Skada att inte en av nutidens ledande spelare, den 16-årige Fischer, deltog i tävlingen, men han hade laga förfall. När man om någon månad skall spela i kandidatturneringen kan man avstå från chansen att bli juniorvärldsmästare. Lustigt nog har Fischer ändå inte försuttit möjligheten att lägga beslag på den titeln — om två år. Det var också beklagligt, att den starke tjeckiske spelaren Hort oväntat insjuknade strax före turneringen och inte kunde komma till Basel. Men också utan dessa båda var deltagarlistan mycket intressant.

Schweizarna organiserade turneringen bra. Spelet försiggick i en utmärkt lokal i Münchenstein, en förstad till Basel. Alla betingelser för fullödigt spel var uppfyllda, ända till juryns kategoriska beslut att förbjuda tidiga remier. Stämningen var vänskaplig; själv hade jag sålunda, som medlem av domarkollegiet, inte en enda gång att reda upp något missförstånd. Visserligen kunde det hända, att ungdomarna efter spelet inte uppförde sig riktigt stadgat, men det är inte så märkvärdigt, och lite busaktighet satte rentav färg på turneringen.

■ Från var och en av tre semifinalgrupper gick de fyra främsta till finalen. Som regel var det de bästa som gick vidare, men undantag fanns. Till följd av sin nervösa brådska kom Sveriges duktige representant Hålén inte till finalen. Så här gick det till:

I sjunde semifinalronden mötte Hålén den ryske deltagaren Tomson. Jag var med som Tomsons sekundant och blev bedrövad när Tomson förbisåg en bondeförlust.

Tomson, som hade svart, började här en felaktig manöver med 18. — d5? och hade efter 19. e×d5 e4 20. Dd1! en bonde mindre. Jag såg, att efter 20. — Sb8 eller 20. — Se7 21. d6 skulle det inte vara långt till slutet för min myndling, och blev ledsen och gick ut och åt. När jag kom tillbaka, var situationen på brädet högst ovanlig. Så här uppstod den. Tomson drog 20. — Se7, Hålén svarade med det naturliga 21. d6. Nu blev det förskräckliga förvecklingar: 21. — T×d6 22. T×d6 Sf5 23. T×f6! S×e3 24. Dd6 Dc8 25. Te1 S×g2. Hålén tog sig en lång funderare. Hästen kunde han inte slå för evig schack. Svensken förde handen mot sin dam, försjönk på nytt i tankar och . . . satte plötsligt med en smäll damen på c6 (det enkla 26. T×e4 hade vunnit). Ingen begrep meningen med Håléns drag, och en sekund senare begrep han det inte själv. Tomson tog helt simpelt tornet med 26. — S×e1, och efter 27. D×c8 T×c8 28. Td6 f5 29. Kf2 Sf3 förlorade vit snabbt. Följden av det hela blev, att Hålén fick nöja sig med att fortsätta i A-gruppen.

Överraskningar i finalen

Till finalen gick tolv man. Som favoriter gällde före turneringens början argentinaren Carlos Bielicki, jugoslaven B. Parma, sovjetrepresentanten A. Tomson och västtysken H. Clemens. Men det var bara Bielicki som uppfyllde förväntningarna. Tomson och Clemens misslyckades i starten och kunde sedan inte hinna ifatt. Parma låg ett tag bra till men förlorade sedan två partier, mot Küttner, Östtyskland, och Bielicki. Som närmaste konkurrenter till argentinaren framträdde helt oväntat D. Rumens (England), som spelade bra i finalen, och bulgaren J. Stefanov. Men någon särskilt skarp strid blev det inte, Bielicki låg redan efter halva finalen halvannan poäng före de andra.

Den nye juniorvärldsmästaren är redan ganska rutinerad, fast han bara är 19 år. Han har spelat mycket i mästarturneringar i Argentina och mött stormästarna Panno och Eliskases. Efter vad han berättade, har själve Najdorf haft hand om honom i en månads tid.

■ Som en självständig och originell spelare visade sig Rumens. I varje parti offrade han ett eller annat och fick alltid fram intressanta förvecklingar. Parma och Stefanov har en del gemensamt i sitt spel. Båda behärskar rätt bra det tekniska, manövrerar vederhäftigt och är hemma i slutspel (särskilt Parma). Men deras spel är en smula prosaiskt, och vi kan önska de begåvade ynglingarna en starkare kampvilja.

Sovjets schackorganisation kan alls inte få tag på någon junior, som med framgång skulle kunna ta upp kampen om världsmästerskapet. Thal och Spasskij har överskridit åldersgränsen, och i den stora skaran av ungdomar kan man f. n. inte se någon som reser sig över mängden. Tomson är en begåvad spelare i den skarpt kombinatoriska stilen, men hans spel har stora brister: klen teknik och oförmåga att bära motgångar. Finalen slutade olyckligt för honom, och sin verkliga kapacitet lyckades han inte visa.

Om de övriga deltagarna i finalen är att säga, att de alla fick en någorlunda rättvis slutplacering i turneringstabellen. Tydligen tyckte var och en att han borde ha kommit betydligt högre, men så är det inte bara i juniorturneringar.

En hel månad var jag tillsammans med mina unga kolleger. Vi åt tillsammans, analyserade tillsammans, och ibland gjorde vi bus tillsammans. Jag är glad åt att tiden i Basel gav mig tillfälle att lära känna eliten bland världens unga schackspelare och få mer än ett tjog nya vänner.

Finalgruppen

C. Bielicki, Argentina, 8½, Parma, Jugoslavien, Rumens, England, och Stefanov, Bulgarien, 6½, Clemens, Västtyskland, Küttner, Östtyskland, och Hamann, Danmark, 5½, Naranja, Filippinerna, och Tomson, Sovjet, 5, Kuijpers, Holland, 4½, Phillips, Nya Zeeland, 4 och Erny, Schweiz, 3 poäng.

A-gruppen

Hoen, Norge, 6, Hohler, Schweiz, 5½, Grimshaw, Canada, 5, Anguera, Spanien, 4½, Sarén, Finland, och Wostyn, Belgien, 4, Hålén, Sverige, 3, Primavera, Italien, 2½ och Weinwurm, Österrike, 1½.

B-gruppen

Velasco, Cuba, 6, Cassidy, Irland, och Maalouf, Libanon, 5½, Biever, Luxemburg, 2 och Tcherniak, Frankrike, 1.

BULLETINEN

från junior VM

innehållande samtliga 222 partier finnes i begränsad upplaga.

Pris kr. 13: 50.

Sveriges Schackförbunds Förlags AB
Sveavägen 163, Stockholm Va.
Postgiro 3501.

Partier

Från NM i Örebro

Nr 87. BUDAPESTFÖRSVARET

S. Johannessen	Åke Olsson
(Norge)	(Sverige)

1. d4 Sf6 2. c4 e5

Direkt dålig bör man inte beteckna Budapestgambiten, även om det vid bästa spel kan vara besvärligt för svart att få utjämning.

3. d×e5 Sg4 4. e4

Vit föredrar utveckling och avstår från att försvara bonden.

4. — S×e5 5. f4 Sg6

Teorin anger 5. — Sec6 som betydligt bättre.

6. Le3

Detta ganska närliggande drag ger enligt Tartakower endast lika spel, medan 6. Sf3 leder till fördel för vit.

6. — Lb4† 7. Sd2 De7
8. Dc2 b6

Före detta drag var chanserna lika men inte nu längre. Bättre 8. — Sc6 eller 0—0.

9. 0—0—0 Lb7 10. Ld3 Sa6
11. Sf3 0—0—0

Genast 11. — Lc5 hade medfört avbyten av vits båda löpare; och avbyten brukar ju rekommenderas den som har den trängre ställningen.

12. The1 d6

Här fanns ett avbyte genom 12. — Sh4.

13. g3 Lc5 14. Dc3 f6
15. a3 The8 16. Lc2 Dd7
17. Ld4 Kb8 18. Sb1 Dg4

Det är rörelsekapitalet som tryter för svart.

19. b4 L×d4 20. S×d4 Sf8
21. Sb5 Td7 22. Db3 Tde7
23. S1c3 f5

Trots allt konsekvent. Men då vit nu står helt rustad att gå till anfall finner sig svart hastigt tvungen att prisge en kvalitet.

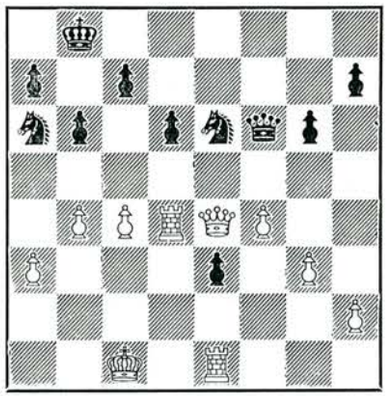
24. Da4! f×e4 25. Sd5 e3

Något sätt att rädda tornet och därtill kungen undan mattangrepp torde inte finnas.

26. S×e7 T×e7 27. Sd4 g6
28. Sc6† L×c6 29. D×c6 De6
30. Td4

Enklare och starkare vore 30. Td3 med lätt vinst. Den valda fortsättningen har ett förbiseende i släptåg och är alls icke av "Botvinniks klass" (som "översättaren" ett ögonblick trodde!).

30. — Df6 31. Le4 T×e4
32. D×e4 Se6(!)

Svart erövrar tornet, som på grund av damschackar inte kan flyttas. Likafullt vinner vit — och bör vinna också vid allra bästa försvar. Den högre rättvisan i schack!

33. T×e3!

Nödd och tvungen.

33. — S×d4

Efter 33. — D×d4 34. D×e6 kommer vit undan remischackar.

34. Dd5! c6

Det bästa var 34. — Dh8 varpå 35. Te4 ger vit vinstspel.

35. Dg5! D×g5 36. f×g5 Sc7

Vit har nu lätt vinstspel, en fribonde fäller slutligen avgörandet.

37. Te7 Sde6 38. T×h7 S×g5
39. Th8† Kb7 40. h4 Se4
41. g4 Sf6 42. Th6 S×g4 43. T×g6
Se5 44. Tg7 Sd3† 45. Kd2 Sf4 46. Ke3
Se6 47. Tf7 d5 48. h5 Kb8 49. Tf5
Sg7 50. Tf8† Kb7 51. h6 Sge6 52.
Tg8 d×c4 53. h7 Sd5† 54. Kf2 Uppg.

Anm. av E. Lundin

Nr 88. NIMZO-INDISKT

S. Johannessen	Sture Nyman
(Norge)	(Sverige)

1. d4 Sf6 2. c4 e6
3. Sc3 Lb4 4. f3

Leder snart över till kända ställningar.

4. — d5 5. a3 L×c3†
6. b×c3 h6

Ett omotiverat — och onyttigt drag. Vi erinrar om ett berömt parti Botvinnik—Kotov, Groningen 1946, med fortsättningen 6. — 0—0 7. c×d5 e×d5 8. Lg5 h6! Botvinnik fann sig nu föranlåten att spela 9. L×f6 D×f6 10. e3, vilket efter 10. — c5 11. Se2 Te8 ledde till starkt spel för svart. (Kotov vann sedermera genom ett stilfullt damoffer.)

7. e3 c5 8. e×d5 e×d5
9. Ld3 Sc6 10. Se2 0—0
11. 0—0 Te8 12. Sg3 Le6
13. Lb2 Tc8 14. Tc1 Sa5
15. De2 Db6 16. h3 Ld7
17. e4!

Ofta nog ett vinstdrag i dessa ställningar. Har svart ingenting att sätta emot e- och f-bondens frammarsch, så är hela försvarssystemet tvivelaktigt (även utan tempoförlusten 6. — h6).

17. — Sb3 18. Tb1 Sa5

Kanske upptäckte svart först nu att han inte kunde inlåta sig på 18. — c×d4 19. c×d4 S×d4? 20. Df2!

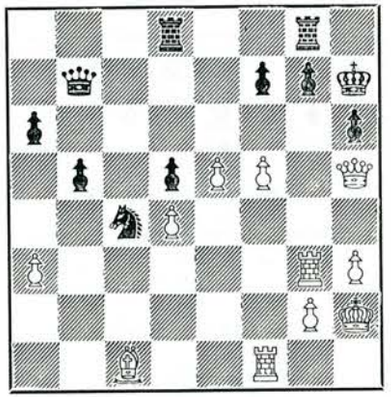
19. e5 c×d4 20. c×d4 Sc4
21. Df2 Sh7 22. Lc1 Da6
23. f4 b5 24. Df3 Db7
25. Kh1 Tf8 26. Lf5 Tcd8
27. Lxh7! Kxh7 28. Sh5 Lf5
29. Tb3 a6 30. Kh2 Lg6(?)

Avbyte av springaren lättar inte trycket utan tvingar i stället till omedelbar kapitulation. Det andrum som svart just nu hade skulle han ha utnyttjat genom 30. — Sa5 följt av Tc8.

31. f5 L×h5 32. D×h5 Tg8
33. Tg3 Uppg.

Hotet f6 betyder punkt och slut.

Slutställning:

Anm. av E. Lundin

Nr 89. OREGELBUNDET

Ståhlberg	Haahr
(Sverige)	(Danmark)

1. c4 Sc6 2. d4 d6

Den danske veteranen använder med förkärlek mindre kända spelöppningsvarianter, som han behandlar med fin positionsuppfattning.

3. d5 Sb8 4. e4 e5
5. Sc3 Le7

Alternativet var att efter g6 utveckla kungslöparen till g7.

6. g3 Sf6 7. Lg2 0—0
8. Sge2 a5 9. 0—0 Sa6
10. h3 Ld7 11. Le3 Se8
12. f4 Lf6

Svarts plan är att hålla ställningen sluten och därigenom hindra genombrott på kungsflygeln.

13. Dd2 g6 14. f5 g5
15. Lf3 Kh8 16. Kf2!

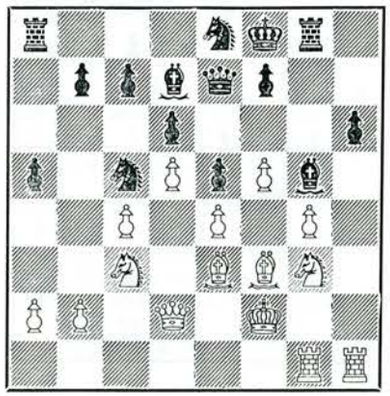
Inledningen till ett starkt kungsangrepp!

16. — Tg8 17. g4 De7
18. Th1 Sc5 19. Tag1 Kg7

Haahr inser faran och söker föra sin kung i säkerhet.

20. h4 h6 21. Sg3 Kf8
22. h×g5 L×g5

På 22. — h×g5 var 23. Th5 mycket starkt, t. ex. 23. — Sg7 24. Th6 (med hotet T×f6!) Se8 25. Sh5 Lh8 26. L×g5!

23. Txh6! Lxe3†

Efter 23. — L×h6 24. L×h6† Sg7 25. Sh5 hade vit haft en lätt uppgift.

24. D×e3 Dg5

Svart söker sin räddning i ett slutspel, där vit trots merbonden har svårt att göra sin fördel gällande.

25. D×g5 T×g5 26. Ke3 Kg7
27. Tgh1 Sf6 28. T6h4

Jag offrade många minuter på kombinationen 28. Sh5† K×h6 29. S×f6† Kg7 30. Sh7, som är fullt korrekt. Efter 30. — T×g4! 31. L×g4 Th8 32. f6† Kg8 33. L×d7 S×d7 34. Tg1† K×h7 35. Tg7† Kh6 36. T×f7 Td8! fann jag inte någon klar vinst för vit och valde därför en enklare variant.

28. — Tg8 29. Sd1 Kf8
30. Sf2 b5!

Svarts bästa motchans!

31. c×b5 L×b5 32. Sh5 S×h5
33. T×h5 T×h5 34. T×h5 f6
35. Sh3 Sd3!

En listig fälla! På 36. Le2 Sf4! 37. L×b5? följer 37. — S×h5 38. g×h5 Tg3†.

36. Th7! S×b2 37. T×c7 Lf1
38. Sg1

Naturligtvis inte 38. Sf2 Sc4†!

38. — Lb5 39. Tb7 Sc4†
40. Kf2 La6 41. Ta7 Lb5

I denna ställning avbröts partiet.

42. Le2 Tg7! 43. T×g7!

På det skenbart starkare 43. Ta8† Ke7 44. a4 hade svart paraden 44. — Sb6 45. Ta7† Ld7.

43. — K×g7 44. a4! La6

De svarta pjäserna har lamslagits, och vit kan nu förskaffa sig en fribonde.

45. Sf3 Kh6 46. Lf1! Kg7
47. g5 h×g5 48. S×g5 Kf6
49. Sf3 Ke7 50. Kg3 Kf7
51. Kh4 Kf6 52. Kh5 Sb2

Svart kan inte längre försvara sig passivt.

53. L×a6 S×a4 54. Sd2 Sc3
55. Ld3 a4 56. Sb1 Sd1
57. Sa3 Sc3

och svart gav samtidigt upp kampen.

Anm. av Gideon Ståhlberg

Från junior-VM

Nr 90. SICILIANSKT

Parma (Jugoslavien)		**Bielicki** (Argentina)	
1. e4	**c5**	**2. Sf3**	**d6**
3. d4	**c×d4**	**4. S×d4**	**Sf6**
5. Sc3	**a6**	**6. Lg5**	**e6**
7. Df3			

Modefortsättningen, vilken likväl, som partiet visar, inte ger vit någon egentlig fördel. Men också de andra möjligheterna 7. Dd2 och 7. f4 är tillräckligt undersökta av teoretikerna och kan mötas med fullt betryggande uppställningar.

7. — Ld7!

Svarts tanke är enkel och lättfattlig. Han lyckas utveckla damflygelns pjäser och föra löparen till c6, sedan han slagit springaren på d4.

8. 0—0—0 Sc6 9. Dg3 S×d4
10. T×d4 Da5 11. Le2 Lc6

Mobiliseringen på damflygeln är klar. På kungsflygeln har svart visserligen fortfarande svårigheter att få ut sina pjäser, men det gör inte så mycket, eftersom kungen står ordentligt skyddad på sitt håll.

12. f4 h6 13. L×f6 g×f6
14. Dh4 f5 15. e×f5

Ett utfall med damen till f6 hade inte gett något. Svart hade svarat med 15. — Th7, och damen, som löpte fara att fångas med 16. — Le7, hade måst omedelbart återvända till h4.

15. — D×f5 16. Ld3 Dc5
17. f5 Le7 18. f6

Denna framstöt var framtvingad av nödvändigheten att hålla tornet på d4 garderat. Bonden på f6 står visserligen hotfullt, men å andra sidan bidrar den till fiendens försvar genom att stänga diagonalen h4—d8 och tillåta svart att genomföra den långa rockaden.

18. — Lf8 19. Le4 d5
20. Lf3

Det gick inte att offra på d5. På 20. L×d5 svarar svart 20. — 0—0—0, och den vita löparen går förlorad utan tillräcklig kompensation.

20. — 0—0—0 21. Thd1 Td7
22. Tg4

Svart har en betydlig övervikt i centrum, som inte ger vit möjlighet till aktivt spel. Parmas försök att få upp hot genom att föra tornet till g7 leder till en överraskande slutvändning.

22. — Kb8 23. De1

I annat fall måste vit ständigt räkna med en schack på e3. För att undvika detta hade det emellertid varit bättre att flytta undan kungen till b1.

23. — Ld6 24. Tg7

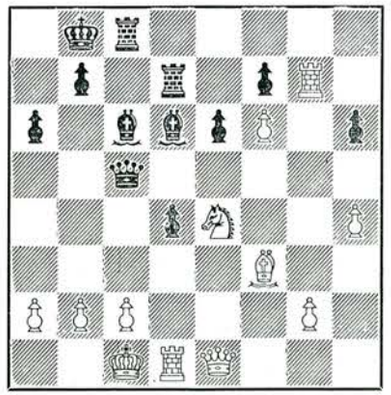
Inbjuder svart att slå på h2, för att genom 25. g3 fånga löparen. Bielicki har helt andra planer.

24. — Tc8 25. h4?

Leder till ett vackert slut. Kungen borde ha retirerat till b1, men också i detta fall hade svarts fördel efter 25. — Tdc7 varit obestridlig.

25. — d4 26. Se4

Det förefaller som om allt vore i sin ordning — punkten c2 är garderad. Men nu slår blixten ned.

26. — D×c2†!! 27. K×c2 L×e4†

Uppgivet. Vit blir matt efter 27. Kb3 Lc2 som efter 27. Kd2 Tc2. En av de vackraste kombinationerna på senare år.

Anm. av A. Kotov

Från SM

följer här 15 partier där de nya landslagsspelarna och mästarna visar prov på sitt kunnande.

Nr 91. SICILIANSKT

S. Nilsson (Härnösand)		**V. Larsson** (Alva)	
1. e4	**c5**	**2. Sf3**	**d6**
3. d4	**c×d4**	**4. S×d4**	**Sf6**
5. Sc3	**g6**	**6. Le2**	**Lg7**
7. Le3	**0—0**	**8. 0—0**	**Sc6**
9. h3			

Vanligare och starkare är 9. Sb3. Även 9. Dd2 är att föredraga framför textdraget som är tämligen ofarligt.

9. — d5! 10. e×d5 S×d5
11. S×d5 S×d4 12. L×d4 D×d5
13. L×g7 D×d1 14. Ta×d1 K×g7

Efter denna hastiga avveckling står spelet lika enligt Euwe. Svart får dock som fortsättningen visar ej ta för lätt på uppgiften.

15. Lf3 e5(?)

Bättre är 15. — Le6 med snabb pjäsutveckling.

16. Tfe1 Te8 17. Td5 f6
18. Te3 Tb8?

Efter detta passiva drag blir svarts ställning hopplös.

En ställning som denna måste behandlas aktivt och 18. — Le6 hade gett svart åtminstone taktiska chanser.

19. Tc5 Te7 20. Tec3 Le6
21. Tc7 Kf8 22. T×e7 K×e7
23. Tc7† Ld7 24. T×b7 T×b7
25. L×b7

Partiet är nu avgjort och fortsättningen en ren rutinsak.

25. — a5 26. Kf1 Kd6 27. Ke2 Lb5† 28. Ke3 f5 29. g3 a4 30. a3 Lc4 31. h4 h6 32. Lf3 Kc5 33. Ld1 g5 34. h×g5 h×g5 35. g4 Le6 36. g×f5 L×f5 37. b3 Ld7 38. Ke4 Kd6 39. b4 Uppg.

Anm. av Å. Stenborg

Nr 92. SICILIANSKT

A. Nilsson (Karlstad) — **H. Broberger** (Stockholm)

1. e4 c5 2. Sf3 g6 3. d4 Lg7 4. Sc3 c×d4 5. S×d4 Sc6 6. Le3 Sf6 7. Sb3 d6 8. Le2 Le6

Efter en något ovanlig dragföljd har kända farvatten uppnåtts.

9. f4 d5 10. e5

Euwe konstaterar kort och gott att 9. d5 går ej p. g. a. 10. e5!

10. — Sd7 11. Dd2 f6
12. e×f6 S×f6 13. 0—0—0 Lf7
14. Lf3 e6 15. g4

Nilsson är på god väg att ge belägg för Euwes påstående. Svarts ställning är ej avundsvärd med den dåliga löparplaceringen på f7.

15. — 0—0 16. h4 Sa5 17. S×a5 D×a5 18. Ld4 Tfd8 19. De3 b5 20. g5 Se8 21. Kb1 L×d4 22. D×d4 Tac8 23. h5 b4 24. Se2 Tc4 25. De5 Dc7

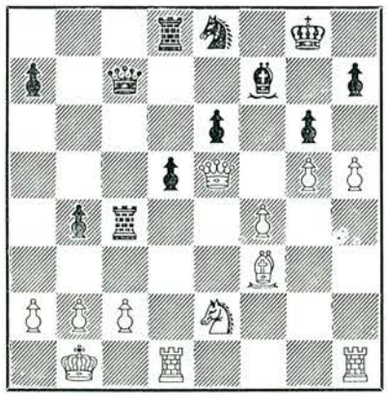
Svart har spelat efter en förfelad plan. Detta avvecklingsförsök kommer för sent. Vit är redan klar att utdela nådastöten. Se diagram!

26. h×g6 L×g6

Tvunget p. g. a. matthotet på h8.

27. D×e6† Kf8 28. f5 Tc6
29. f×g6 Uppg.

Ställning efter 25. — Dc7:

Efter 29. — T×e6 30. g×h7 är svarts ställning hopplös.

En fin prestation av vitspelaren. Det brukar inte vara lätt att vederlägga "dåliga" varianter.

Anm. av Å. Stenborg

Nr 93. SPANSKT

A. Kerje (Stockholm) — **R. Sjöqvist** (Stockholm)

1. e4 e5 2 Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 0—0 8. c3 d5

Angrepp är bästa försvar. "Marshall-bonden" är serverad.

9. e×d5 S×d5 10. S×e5 S×e5
11. T×e5 Sb6

Vanligen spelas 11. — c6. Med tanke på motståndarens bokliga visdom väljer S. en mindre vanlig variant.

12. Dh5 Sd7 13. Te1 Sf6
14. De2 Ld6 15. h3 c5
16. d4 c×d4 17. c×d4 Lc7

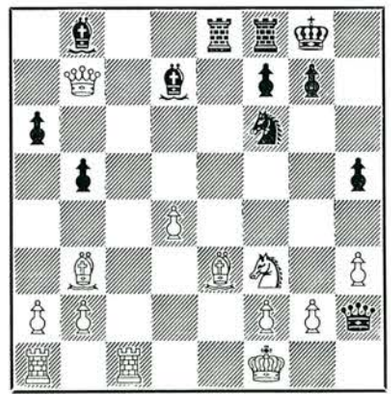
Det är hög tid för svart att visa sina aggressiva avsikter. Hinner vit utveckla damflygeln ostörd är bondeoffret förfelat.

18. Le3 Dd6 19. Df3 Ld7
20. Tc1

Vit vill ej tillåta 20. — Lc6. Det närliggande 20. Sc3 besvaras med 20. — Dh2† 21. Kf1 b4! 22. Se2 Dh1† 23. Sg1 Lb5† o. s. v.

20. — Dh2† 21. Kf1 h5
22. Sd2 Tae8 23. Db7 Lb8
24. Sf3?

I förhoppning att damen måste retirera gör sig vitspelaren skyldig till ett feldrag.

24. — Dh1† 25. Sg1 L×h3!

En obehaglig överraskning. Den vita kungsställningen rasar nu samman.

26. Ke2 L×g2 27. D×a6 Dh4
28. D×b5 Sg4 29. Df5

Tvunget, det hotade bl. a. D×f2†.

29. — S×e3 30. f×e3 D×d4
31. Tc3 Lf4 32. Td1 T×e3†
33. Kf2 Tf3†† 34. Uppg.

En värdig avslutning på ett spännande parti där svartspelaren på ett mästerligt sätt utnyttjade en svårspelad variants inneboende möjligheter.

Anm. av Å. Stenborg

Nr 94. ZUKERTORT

H. Gustafsson (Sandviken) — **Å. Werner** (Göteborg)

1. Sf3 d5 2. g3 c5 3. d3 Sc6 4. Sbd2 e5 5. e4 Le6 6. c3 Ld6 7. Lg2 d4 8. c×d4 c×d4 9. 0—0 f6 10. Sc4 Sge7

Ett avslag på c4 ger visserligen svart en garderad fribonde i centrum men i gengäld får vit bondemajoritet på damflygeln samt ett fint fält på d3 för springaren.

11. S×d6† D×d6

Det föreföll omotiverat att slå löparen, men vitspelarens avsikt är förmodligen att öppna spelet med f4.

12. Ld2 0—0 13. Sh4 Sb4
14. Sf5 L×f5

Därmed klart för kamp löparpar mot springarpar.

15. e×f5 Sbd5 16. Db3 Kh8
17. Tac1 Tad8 18. Le4 b6
19. Kh1 Tc8 20. T×c8 T×c8
21. a3 g6 22. g4 g5

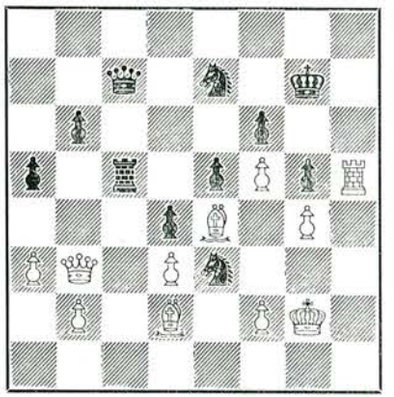
Av naturliga skäl (springarparet) vill svart ej öppna spelet.

23. Tg1 a5 24. h3 Tc5
25. h4

Ett underkännande av föregående drag.

25. — h6 26. h×g5 h×g5
27. Kg2 Kg7 28. Th1 Dc7
29. Th5 Se3†

Ett intressant drag som bringar vit som är i tidsnöd ur fattningen.

30. L×e3

På 30. f×e3 följer givetvis Tc2!

30. — d×e3 31. De6?

Ett förbiseende. Nödvändigt var 31. f×e3 som besvaras med 31. — Tc1.

31. — e2! 32. T×g5†

Reträtten Th1 är ej tilltalande och därför tillgriper vit desperata åtgärder.

32. — f×g5 33. f6† Kf8
34. Lh7?

Tidsnöden! Partiet var dock förlorat även efter 34. f×e7† D×e7 o. s. v.

34. — Dc6† 35. Uppg.

Anm. av Å. Stenborg

Nr 95. KUNGSINDISKT

R. Martens (Malmö) — **K. Vannrud** (Degerfors)

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. f3 e5 6. Se2 0—0 7. Lg5 c6 8. Dd2 Da5

I TfS nr 5 återgavs ett parti Pachman—Pilnik, där svart spelade 8. — Te8, men aldrig nådde utjämning. Vannruds drag är starkare.

9. d5 c5 10. g4 a6 11. Sg3 Sbd7 12. h4 Te8 13. h5 Sf8 14. Dh2 Tb8 15. h×g6(?)

Här var 15. Dh4 att föredra, ty nu blir svarts spel avsevärt lättare.

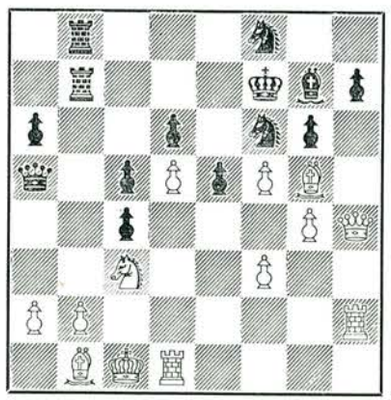
15. — f×g6 16. Dh4 Kf7
17. Ld3 b5 18. 0-0-0 b×c4
19. Lb1

Ej 19. L×c4? för 19. — Db4 20. Lb3 c4.

19. — Te7 20. Sf5! L×f5!

På 20. — g×f5 får vit ett starkt angrepp efter 21. L×f6 L×f6 22. Dh5† Kg8 23. g5 Lh8 24. e×f5.

21. e×f5 Teb7 22. Th2

22. Td2 strandade på det eleganta damoffret 22. — D×c3†!, men även på det spelade draget har svart en kombination till sitt förfogande. Relativt bäst var därför 22. Dh2 även om svart efter 22. — T×b2 23. D×b2 T×b2 24. K×b2 givetvis har fördel.

22. — T×b2!

Ger omedelbart vinstspel, då svart får riklig kompensation för kvalitetsoffret.

23. T×b2 D×c3† 24. Tc2 Da3†
25. Kd2 D×f3!

Starkare än 25. — Dd3† 26. Ke1 T×b1 27. T×b1 D×c2, som visserligen ger pjäsvinst, men efter 28. Tb7† skulle vit haft vissa möjligheter att fiska i grumligt vatten.

26. Ke1 S×g4 27. Te2 g×f5
28. Dh5† Kg8 29. Lc2 e4
Uppgivet.

Nr 96. SPANSKT

S. Samuelsson (Stockholm) — **R. Rohdin** (Skövde)

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6
3. Lb5 a6 4. La4 Sf6
5. 0—0 b5 6. Lb3 d6
7. Te1

Vit avviker från huvudvarianten, som uppkommer efter 7. c3, och avstår frivilligt från löparparet. Utfallet 7. Sg5 leder efter 7. — d5 8. e×d5 Sd4 till komplicerat spel med goda chanser för svart.

7. — Sa5 8. d4 S×b3
9. a×b3 e×d4

Naturligare förefaller Sd7.

10. e5

Aggressivt spelat. Annars var 10. S×d4 bra nog.

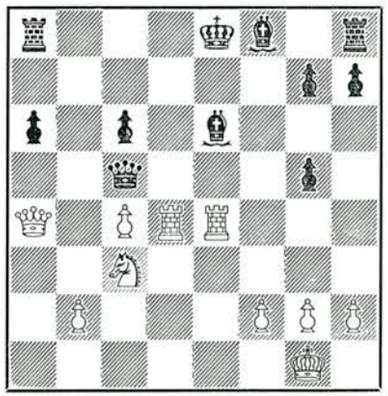
10. — d×e5 11. S×e5 Le6
12. Lg5 Dd5 13. c4 b×c4

Nu får vit vind i seglen. Nödvändigt var 13. — d×c3 e. p.

14. b×c4 Dd6 15. Da4†! Sd7
16. Sc3!

Ett pjäsoffer som svart inte kan antaga för svagheten på d-linjen.

16. — c6 17. Tad1 S×e5
18. T×e5 f6 19. Te4 f×g5
20. Td×d4 Dc5

21. Td5! Kf7

I sin svåra belägenhet offrar svart damen, men efter 21. — Db6 22. T×e6† var hans ställning i alla fall ohållbar.

22. T×c5 L×c5 23. D×c6 Lf5 24. Te5 Le7 25. T×f5† Lf6 26. Sd5 Kg6 27. T×f6† g×f6 28. D×f6† Kh5 29. Se3 Taf8 30. g4† uppgivet.

Nr 97. CARO-KANN

B. Malmström (Stockholm) — **E. Holm** (Falun)

1. e4 c6 2. d4 d5 3. e5 Lf5 4. Se2 e6 5. Sg3 Lg6 6. f4 c5 7. Lb5† Sc6 8. 0—0 Sh6 9. c3 Db6 10. Da4 Tc8 11. Sd2 a6

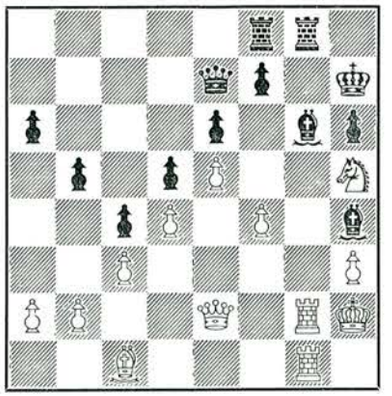
Svart försummar ett positionellt fördelaktigt avslag på d4.

12. L×c6 T×c6 13. Sf3 Sf5 14. S×f5 L×f5 15. Kh1 c4 16. h3 Le7 17. Tf2 h6 18. Le3 Dd8 19. Dd1 b5 20. Tc1 Dc7 21. Kh2 0—0

Ger vit ett efterlängtat tillfälle att utlösa sin kända energi. Säkrare var 21. — Kd7.

22. g4! Le4 23. Sd2 Ld3 24. g5 Kh7 25. g×h6 g×h6 26. Tg2 Lg6 27. De2 Tg8 28. Tcg1 Dd7 29. Sf1 Tc8 30. Sg3 Lh4 31. Sh5 De7 32. Lc1 Tcf8?

Stoppar man handen i munnen på björnen så biter han som bekant. Nödvändigt var 32. — f5 och svart har i stort sett undkommit utan risk att bli allvarligt biten.

33. f5! e×f5 34. De3 Lg5
35. T×g5

Rent av brutalt starkt.

35. — h×g5 36. Sf6† Kg7
37. D×g5

Kapitulation inför oundviklig matt eller damförlust.

Anm. av E. Lundin

Nr 98. CARO-KANN

A. Åström (Västerås) — **E. Palmér** (Värnamo)

1. e4 c6 2. d4 d5
3. Sc3 Sf6

Ett dåligt drag. 3. — d×e4 är det enda rätta och efter 4. S×e4 har svart valet mellan Sd7, Sf6 eller Lf5 allt efter smak.

4. e5 Sfd7 5. Ld3

Starkt nog, men i sin spelöppningsbok anger Pachman 5. e6! med fördel för vit.

5. — g6

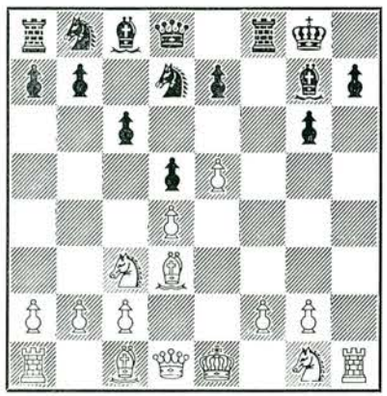
Här var nog 5. — e6 att föredra för att med tempo mindre komma in i en känd variant av franskt försvar.

6. h4!

Utan onödiga omvägar går vit rätt på den svarta kungen.

6. — Lg7 7. h5 0—0
8. h×g6 f×g6

Nu följer en obehaglig överraskning för svart, men 8. — h×g6 var inte mycket bättre för 9. e6.

9. T×h7! De8

Efter 9. — K×h7 10. Dh5† skulle det vita angreppet snabbt slå igenom.

10. Sh3 L×e5 11. d×e5 S×e5
12. Sg5 Lf5 13. L×f5 T×f5
14. Dd4 Sbd7 15. Dh4 Sf8
16. Dh6 uppg.

Ett drastiskt exempel på vad ett oöverlagt drag i spelöppningen kan ställa till med.

Nr 99. CARO-KANN

S. Kärrman (Lerum) — **P. Ekman** (Linköping)

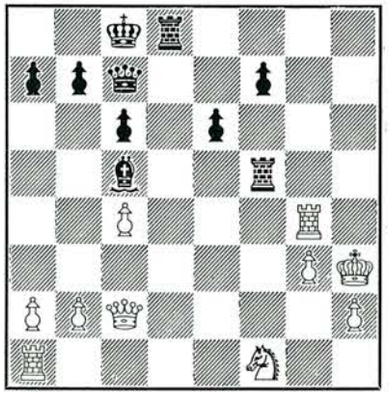
1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sc3 d×e4 4. S×e4 Lf5 5. Sg3 Lg6 6. Sf3 Sd7 7. Ld3 Sgf6 8. 0—0

Bättre är att förbereda och utföra rockaden åt motsatta hållet.

8. — e6 9. Te1 Ld6 10. Se5 Dc7 11. Sc4 Le7 12. Df3 Sd5 13. Ld2 L×d3 14. D×d3 g6 15. c3 h5

Vit har spelat alltför passivt och svart griper nu till offensiven.

16. Se5 S×e5 17. d×e5 0—0—0 18. Dc2 g5 19. Sf1 g4 20. c4 Sb4 21. L×b4 L×b4 22. Te2 Lc5 23. g3 h4 24. Kg2 h×g3 25. f×g3 Th5 26. Te4 T×e5 27. T×g4 Tf5 28. Kh3

Svart kunde nu spelat 28. — Th8†(!) 29. Th4 (29. Kg2 Tf2† är alternativet) T×h4† 30. g×h4 (30. K×h4 Dd8†! 31. Kh3 Dh8† 32. Kg2 Tf2† 33. D×f2 L×f2 34. K×f2 D×b2† etc.) Tf3† 31. Sg3 (Annars Df4) Lf2! 32. Kg2 (32. Kg4 T×g3†) Df4! och vinner.

Men det är ju inget fel på den valda fortsättningen heller.

28. — Dd7 29. Tf4 T×f4 30. g×f4 Dd4 31. Kg4 f5† 32. Kf3 Dg1! 33. Sg3

"Ja ä inte dö än!" — sa Janne Vängman.

33. — De3†

Poesin 33. — Td3† 34. Ke2 Df2† 35. K×d3 De3 matt får vika för prosan.

34. Kg2 Td2† 35. D×d2 D×d2† 36. Kh1 D×f4 37. Kg2 Df2† 38. Kh3 D×b2 uppgivet.

Anm. av A. Werle

Nr 100. HOLLÄNDSKT

H. Brynhammar (Kiruna) — **S. Stylander** (Norrköping)

1. d4 f5 2. g3 Sf6
3. Lg2 e6 4. Sh3

Vit försöker en ny idé och undviker det starka draget 4. c4.

4. — d5 5. 0—0 c5!

Genom besättandet av centrum får nu svart övertaget. Vit är tvungen till ett passivt försvar.

6. c3 Sc6 7. Lf4

En skarp fortsättning som innebär ett bondeoffer. Sundare verkar dock 7. b3 Db6 8. Lb2 Le7 9. e3 0—0 10. Sf4.

7. — Le7

Här och i nästa drag avböjer svart bondevinsten, som kan uppstå efter c×d4 åtföljt av Db6.

8. a4 a6 9. e3 Ld7
10. Sd2 0—0 11. Sg5 Se4

Försämrar bondeställningen. Starkare var nog 11. — h6 följt av g5.

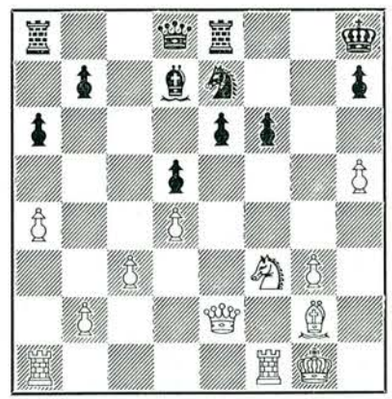
12. Sg×e4 f×e4 13. f3 e×f3
14. S×f3 c×d4?

Med detta drag spolieras den svarta ställningen. Svart borde fortsatt med 14. — g5! följt av De8.

15. e×d4 Lf6 16. Ld6 Te8 17. De2 Se7 18. Le5 Sg6 19. L×f6 g×f6 20. h4!

Inledningen till ett starkt kungsangrepp.

20. — Kh8 21. h5 Se7

22. Sg5!

En genast avgörande kombination.

22. — f×g5 23. De5† Kg8
24. h6 Sf5 25. T×f5 uppg.

Anm. av G. Stoltz

Nr 101. CARO-KANN

R. Halleröd (Göteborg) — **O. Hultin** (Stockholm)

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sc3 d×e4 4. S×e4 Lf5 5. Sg3 Lg6 6. h4 h6 7. Sf3 Sd7 8. Ld3 L×d3 9. D×d3 Dc7 10. Le3

Enligt teorin bör löparen stanna på d2.

10. — e6 11. Se4 Sgf6 12. Sfd2 0—0—0 13. 0—0—0 Sd5 14. c4?

Konsekvenserna av detta drag har vit beräknat dåligt och förlorar nu en bonde utan ersättning.

14. — Sb4 15. Db3 f5! 16. Sc5 S×c5 17. d×c5 Sd3† 18. Kb1 L×c5

Ej 18. — f4 för 19. Se4. Däremot kom det i fråga att slå med springaren på c5.

19. L×c5 S×c5 20. De3 De7 21. Sf3 T×d1† 22. T×d1 Td8 23. T×d8† K×d8 24. De5 Ke8 25. Sd4 Kf7 26. h5 Sd7 27. Dg3 Df6 28. Dd6 De7 29. Dg3 Sf8 30. Sf3 Kg8 31. Kc2 b5 32. De5 b×c4 33. Sd4 Dd7 34. Kc3 Dd5 35. De2 Da5†! 36. Kc2

Efter 36. K×c4? avgör e5.

36. — D×a2 37. Df3 c5 38. Sc6 Da4† 39. Kc1 Db3 40. D×b3 c×b3 41. S×a7 Sd7 42. Sc6 Kf7 43. Sa5 Kf6 44. f4 e5 uppgivet.

Det fatala misstaget i 14:e draget gick inte att reparera. Därtill lämnade Hultin ingen chans.

Anm. av A. Werle

Nr 102. DAMBONDESPEL

E. Bengtsson (Borås) — **W. Svensson** (Sollefteå)

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6
3. Lg5 d5 4. e3 Le7
5. Ld3 a6 6. a4

Om nyttan av textdraget kan man nog tvista, men vitspelaren vill tydligen gå sina egna vägar.

6. — Sbd7 7. 0—0 0—0
8. Sbd2 b6 9. Tac1 Lb7
10. c4 h6

Bättre var motstöten c5.

11. Lf4 Sh5 12. Le5 Tc8
13. c×d5 e×d5 14. Lb1

Starkt ifråga kommer här 14. De2.

14. — Shf6 15. h3 Se4?

Svart har spelat mer eller mindre planlöst och gör nu ett fel, som kostar bonde utan ringaste ersättning.

16. S×e4 d×e4 17. Sd2 S×e5 18. d×e5 Lb4 19. S×e4 D×d1 20. Tf×d1 Tfe8 21. Tc4 Lf8 22. f4 Te6 23. Sg3 Lc5?

Svart struntar i alla hot; eller är han hypnotiserad? Man kan nästan tro det, när man ser fortsättningen.

24. Kf2? a5? 25. Lf5

Äntligen!

25. — La6 26. L×e6 f×e6 27. Tc2

och svart kämpade med friskt mod ända till 42:a draget, innan han skrev på.

Anm. av A. Werle

Nr 103. SPANSKT

B. Westin (Lerum)		**A. Jägare** (Uppsala)	
1. e4	**e5**	**2. Sf3**	**Sc6**
3. Lb5	**d6**		

Steinitzförsvaret i sin ursprungliga form förekommer numera sällan. Svart får ett trångt men ganska fast spel och ibland kan besittningen av löparparet visa sig värdefull.

4. d4 Ld7 5. 0—0 Sf6 6. Lg5 Le7 7. Sc3 e×d4 8. S×d4 0—0 9. L×c6 b×c6 10. Te1 Tb8 11. b3 h6 12. Lc1

Just inte schablon; även Lh4 kom i fråga.

12. — Dc8 13. Lb2 Te8 14. Dd2 Sh7 15 f4 Lf6 16. Sf3 Lg4 17. Te3 Da6 18. Tae1 L×f3 19. T×f3 Sf8 20. e5!

Mobiliserar snabbt reserverna till en farlig kungsattack.

20. — d×e5 21. Se4 Lh4 22. g3 Db6† 23. Kg2 f5 24. g×h4 f×e4 25. T×e4 Sg6

Naturligtvis inte 25. — e×f4? för 26. Dc3!

26. f×e5 Tad8 27. De2 Te6 28. h5 Se7 29. Tf2 Sd5 30. Df3 c5 31. Tg4 Td7 32. c4 Sb4 33. Df8† Kh7 34. Tg3

Bäste Westin, vad var det för fel på 34. Tf7?

34. — Dc6† 35. Kh3 Tee7 36. Df5† Kh8 37. Tg6 uppgivet.

Efter damdrag avgör 38. e6.

Anm. av A. Werle

Nr 104. UNGERSKT

P. Wikström (Stockholm)		**G. Wiklund** (Nyköping)	
1. e4	**e5**	**2. Sf3**	**Sc6**
3. d4	**e×d4**	**4. Lc4**	**Le7**

Det ungerska partiet, det betyder att överlåta det något bättre spelet åt vit.

5. S×d4

Den lilla fällan 5. c3 ger inget resultat vid rätt motdrag: 5. — Sa5! 6. D×d4 S×c4 7. D×c4 Sf6 8. e5 d5! Dock ej 5. — d×c3? 6. Dd5 Sh6 7. L×h6 0—0 8. L×g7! K×g7 9. S×c3 med fördel för vit.

5. — S×d4(?)

Det rätta vore 5. — d6 jämte Sf6, ehuru vit behåller friare spel. Den valda vägen är ännu mindre framkomlig.

6. D×d4 Lf6 7. Dd3

Utan verkan vore 7. e5 De7 8. f4 d6.

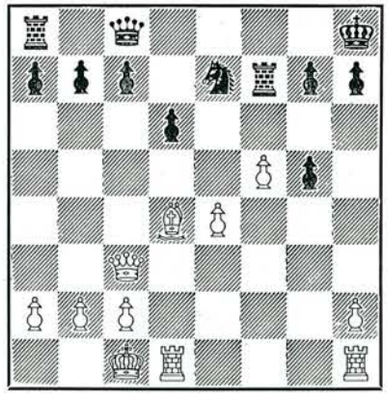
7. — d6 8. Sc3 Se7
9. Le3 0—0 10. f4 Le6
11. 0-0-0 L×c4 12. D×c4 L×c3

Regeln att lätta en trång ställning genom avbyten har här den nackdelen att kungsställningen kommer att sakna försvarare.

13. D×c3 Dc8 14. f5!

Inledningen till en häftig och oemotståndlig stormning av svarts svaga förskansningar.

14. — f6 15. g4 Kh8
16. g5 f×g5 17. Ld4! Tf7

18. Lxg7†! Txg7 19. f6 Tg6
20. f×e7† Tg7 21. Tdf1 Dg8
22. Tf5 h6 23. Thf1 Kh7
24. Tf8 D×a2 25. b3 Da6
26. T1f7 T×f7 27. T×f7† Kg7

Vit har spelat bra och får som extra belöning sätta matt.

28. Tg7† Kh5 29. Dh3‡

Anm. av E. Lundin

Nr 105. KUNGSINDISKT

A. Eriksson (Uppsala)		**S. O. Johansson** (Stockholm)	
1. d4	**Sf6**	**2. Sf3**	**g6**
3. Lf4	**Lg7**	**4. Sbd2**	**c5**
5. c3	**c×d4**	**6. c×d4**	**0—0**
7. Tc1	**Da5**	**8. a3**	**d6**
9. e4!?			

Ett bondeoffer i angreppets intresse. Draget är väl knappast korrekt, men ger liv i spelet.

9. — S×e4 10. b4 Df5
11. Le3 S×d2 12. D×d2 b6
13. Ld3 Dg4 14. Sg5 Lb7

Naturligtvis ej 14. — D×g2 för 15. Le4 och damen är fångad.

15. f3 Dd7 16. Kf2

Det naturliga 16. 0—0 stämmer tydligen ej med vits planer.

16. — Sc6 17. Lb5 d5
18. f4 Tfc8 19. Sf3 a6
20. Ld3 f6 21. g4

Angrepp till varje pris är vits paroll. 21. — D×g4 besvaras med 22. f5. Svarts följande framstöt i centrum är emellertid stark.

21. — e5 22. d×e5 f×e5

Här var 22. — d4 det givna draget. Efter avslag på d4 skulle tornet på h1 slutligen komma i slag.

23. f5 e4?

Förlorar bonde utan ersättning.

24. L×e4 Td8 25. Ld3 d4

För sent. Nu blir det vita angreppet snabbt avgörande.

26. Lg5 Te8 27. Lc4† Kh8 28. f6 Lf8 29. f7 Te4 30. Lf6† Lg7 31. Dh6! uppg.

Utlandet

Kragujevac. Turneringen om årets jugoslaviska mästerskap räknade 18 deltagare. Främst placerade sig Gligoric 11½, Matanovic 11, Trifunovic 10½, Bertok, Matulovic, Milic och Smederevac 10, Janosevic 9½.

Lodz. Witkowski slog Gromek 4—0 i en match.

Modena. Primavera vann en match mot Paoli med 5½—4½.

Santa Cruz. F. d. underbarnet Pomar vann åter spanska mästerskapet med 11 p. före Lopez 10, Llado 8, Mocete 7, Perez 5½.

★

Lösningar till kombinationsövningarna:

13. 1. Tf4—h4 Dh5—e5 2. Th4—h8† Kg8×h8 3. Dg3—h4† Kh8—g8 4. Dh4—h7† och matt i nästa drag. (S. Lipschütz—Em. Lasker, New York 1902).

14. 1. Tf1×f7† Tf8×f7 2. Ld3×g6† Kh7×g6 3. Dd2—d3† Kg6—g5 4. Lb2—c1† Kg5—f6 5. Dd3—f5† Kf6—g7 6. Df5×f7† Kg7—h8 7. Df7×e8 och vinner. En del bivarianter överlåtes åt läsaren. (Aljechin—Zubarev, Moskva 1916).

15. Df2×f3! (R. Spielmann—H. Wolf, Moravska Ostrava 1923).

Korr-schack

Pågående turneringar

SM 1959

SSKK:s ordförande Harry Åhman, Kiruna, ligger väl framme med 5 vinster och 3 remier, vilket gör 6½ poäng på 8 partier. Bland de spelare som fått sträcka vapen för Å. märks grannen Brynhammar och Arvidsson, Alafors. Åhmans segerchanser förefaller goda, även om hans motspelare i de kvarvarande partierna (Wikström, Laxbäcken, Strömberg, Åtvidaberg, Wester, Tidaholm, och Johnsson, Gustafstorp) kan sätta käppar i hjulet.

Av övriga resultat hittills märks: Eriksson, Hägersten, 6½ av 10, Strömberg, Åtvidaberg, 7 av 11, Werle, Stockholm, 6 av 10.

M 1/58

K. E. Gannholm, Burs, leder hårfint med 5½ poäng av 7 medan Johansson, Skellefteå, har 6 av 8. Därefter följer Ek, Alafors, och Reivant, Bandhagen, med vardera 5 av 7 och Dehlin, Eskilstuna, med 6 av 9.

Att tippa segrare är svårt. Det är möjligt att partiet Gannholm—Johansson blir avgörande.

Nya turneringar

CUP-TÄVLING

SSKK inbjuder alla intresserade till den första svenska cuptävlingen i korrespondensschack, vilken är avsedd att omfatta semifinal och final. Deltagarna inlottas i semifinalgrupperna oavsett spelklass. Anmälningsavgiften är kr. 12: — och insättes på postgiro 52052, E. Gärdéus, Mariestad (angiv "Cupen" på talongen!). Anmälningstiden utgår 30/11 1959 och turneringen beräknas starta på nyåret 1960.

Semifinalgrupperna skall i allmänhet omfatta 7 spelare, men turneringsledningen förbehåller sig rätt att öka eller minska antalet i någon eller några grupper om antalet anmälningar gör det nödvändigt. Finalen avses omfatta högst 13 spelare. Skulle deltagarantalet understiga 42 inställes tävlingen. Skulle det överstiga 110 blir det troligen nödvändigt att låta tävlingen omfatta kvartsfinal, semifinal och final.

Segraren i cupfinalen får rätt att starta i närmast följande SM-turnering i korrschack. I övrigt är cuptävlingen icke direkt kvalificerande för uppflyttning i SSKK:s tävlingsklasser. Gruppvinnarna i semifinalen — ev. kvartsfinalen och semifinalen — får minnespriser. I finalen utdelas 4—5 penningpriser.

PROPAGANDATURNERING

Alla som tidigare aldrig spelat korrschack inbjuds att deltaga i den 2:a propagandaturneringen. Tävlingen startar med förgrupper, vardera omfattande 5 deltagare. Man spelar sålunda endast 4 partier (2 vita och 2 svarta). Gruppvinnarna går vidare till en finalturnering, eventuellt till semifinaler.

Anmälan sker genom startavgiftens, kr. 3: —, insättande på postgiro 52052, E. Gärdéus, Mariestad. (Någon annan anmälan erfordras icke, men skriv "Propagandaturnering" på talongen!) Sista anmälningsdag: 31/12 1959. Då det är meningen att anordna särskilda grupper för juniorer anmodas dessa att vid sin anmälan även meddela födelseår. Som junior räknas den som är född 1941 eller senare.

(Denna inbjudan riktas alltså till nybörjarna i korrschack, men eftersom reklamens makt är stor och den personliga påverkan viktigast, är det angeläget att alla SSKK-medlemmar propagerar för SSKK bland sina bekanta!)

LAG-SM 1960, DIV. II

startas på nyåret 1960. Gruppseger kvalificerar till deltagande i lag-SM 1962. Klubbar som önskar deltaga i lag-SM 1962 måste alltså passa på *nu*, ty sedan är det för sent.

Lag-SM kommer i framtiden att spelas i tre divisioner med upp- och nedflyttning av lagen efter särskilda regler. De lag som blir hyggligt placerade i nu utlysta tävling kan räkna med att bli kvar i div. II och kan således tävla om kvalificering till SM 1964. Lag som ej startar nu får nästa chans först hösten 1961 och får då starta i div. III! Det blir alltså betydligt längre väg till SM-seger på det sättet. Starta nu alltså!

Anmälan emotses före 1/12. Startavgiften är 20: — per lag. Anmälan skall upptaga namn och adress på lagledare, 4 spelare upptagna efter spelstyrka samt en reserv.

AVGIFTER:

SSKK-bulletin	3: —	(1)
ICCF-bulletin	4: —	(2)
Start SSKK klass 3	7: —	(1)
„ SSKK klass 2	10: —	(1)
„ SSKK klass 1	12: —	(1)
„ ICCF världsgrupp	3: 75	(2)
„ ICCF europagrupp	4: 50	(2)

(1) pg 52052 — E. Gärdéus, Mariestad.
(2) pg 156169 — Erik Larsson, Bromma.

En obekant

Under en promenad i Paris blev Aljechin törstig och gick in på ett litet kafé för att intaga någon förfriskning. Därinne spelades schack, och Aljechin sällade sig till åskådarna. Så småningom utmanades han på ett parti av en äldre herre. Aljechin antog och de båda motståndarna slog sig ned vid ett bräde och började sätta upp pjäserna. "Jag ger er ett torn i förgåva", menade Aljechin. "Men varför det?" utropade motståndaren förargat. "Ni känner ju över huvud taget inte till mig!" "Just därför", genmälde världsmästaren.

Skillnad

Vid zonturneringen i Dublin 1957 blev den belgiske mästaren Dunkelblum skarpt kritiserad av en åskådare för att han spelade så många remier och alltid var beredd att dela poängen så snart han fick ett anbud. "Men Lothar Schmid har gjort lika många remier som jag", försvarade sig Dunkelblum. "Det stämmer", svarade åskådaren och tillade bister: "Men när Schmid inte gör remi så vinner han!"

Damschack

En herre som led en aning av hypokondri satt en dag och spelade ett parti schack med en ung vacker dam. Plötsligt stelnade mannen till, bleknade och såg mycket sjuk ut. — Hur är det fatt? frågade den unga damen. Mår ni inte bra? — Det är slut med mig, gemälde mannen, jag börjar bli förlamad. Nyss nöp jag mig i benet och då märkte jag inget. Känseln är borta. — Å, då är det inte så farligt, sa den unga damen och rodnade, det var mitt ben ni nöp i.

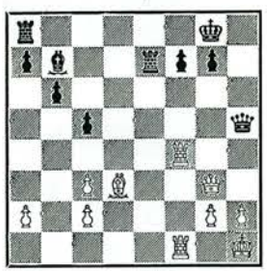
Sagt av okänd tänkare:
— Om vit står bra, så tycker jag inte att han skall sätta sig ner.

En av våra prenumeranter, SAS-flygaren och schackentusiasten N. O. Forsberg i Stockholm, har tagit denna bild av en ovanlig pjäsflyttare. Som synes är apan på bilden i färd med att försvara sig i ett dambondespel.

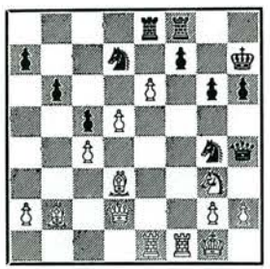
Kombinationsövning

13.

Vit spelade Tf4—g4 och partiet blev så småningom remi. Hur kunde han vunnit snabbt?

14.

Vit vinner i några få drag. Hur?

15.

Vit drog. Svart gav upp. Vilket drag gjorde vit?

(Lösningar på sid. 217)

Elva nya mästare

Uppifrån till vänster: H. Brynhammar, Kiruna, K. Vannrud, Degerfors, Stellan Samuelsson, Stockholm, P. Ekman, Linköping, B. Malmström, Stockholm. Uppifrån till höger: Arnold Eriksson, Uppsala, T. Hultin, Stockholm, B. Westin, Lerum, P. Wikström, Stockholm, A. Åström, Västerås. I mitten: Erik Bengtsson, Borås.

Uppflyttade till mästarklassen blev också Paul Karlsson, Stockholm, och John Pettersson, Mokorset, vilka båda kom på andraplats och som genom tidigare meriter nu fyllt stipulationerna för avancemang.

Några poänger från klass I:

- Brynhammar har gjort en fin insats. För några år sedan blev han nedflyttad från mästarklassen, men återkommer alltså nu.
- Arnold Eriksson vann åtta raka segrar men stötte på patrull i slutronden. Det spelade dock ingen roll då Eriksson ledde med 2 poäng när det återstod en rond.
- Paul Ekman vann med knappaste möjliga marginal. Fyra inledande remier, därefter tre vinster och remi i slutronden räckte för honom. På den ovanligt låga poängutdelningen 5½ av 8 gick förutom Ekman även Bengtsson upp.
- Hälsingen John Pettersson erövrade 7 poäng av 9 men blev på det bara 2:a. I flera av de övriga grupperna hade resultatet ledigt räckt till seger.

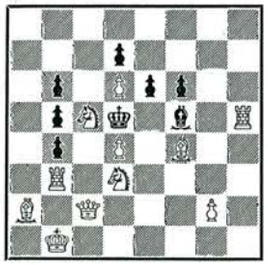

Problem

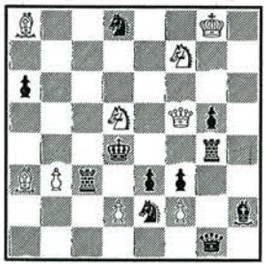
Bidrag och lösningar till BROR LARSSON Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm Va.

11037. A. Dombrovskis,
Riga.

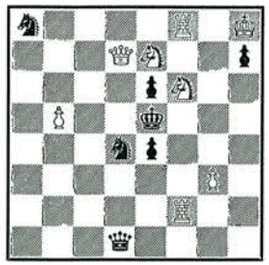
Matt i 2 drag.

11038. Åke Ericson,
Nora.

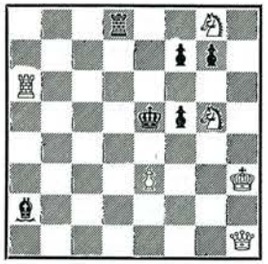
Matt i 2 drag.

11039. Jac. Haring,
Haag.

Matt i 2 drag.

11040. Halvar Hermanson,
Unbyn.

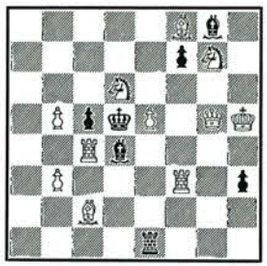
Matt i 2 drag.

11041. Lennart Larsson,
Lerum.

Matt i 2 drag.

11042. E. A. Wirtanen,
Helsingfors.

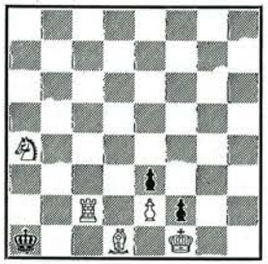
Matt i 2 drag.

11043. Tore Andersson,
Tyringe.

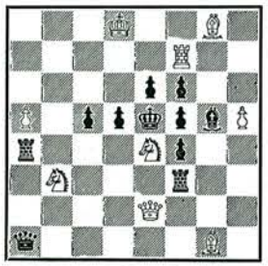
Matt i 3 drag.

11044. Rune Asplund,
Dynäs.

Matt i 3 drag.

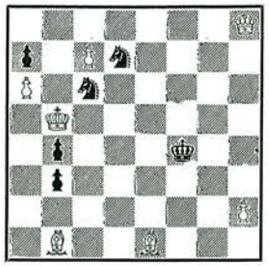
11045. Nils G. G. van Dijk,
Bergen.

Matt i 3 drag.

11046. Olof Hallin,

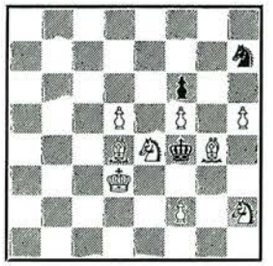
Dublin.

Matt i 3 drag.

11047. J. J. P. A. Seilberger,

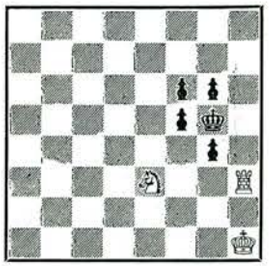
Haag.

Matt i 3 drag.

11048. Oswaldo Faria,

Sao Paulo.

Hjälpmatt i 3 drag.

Lösningsfrist 25 oktober.

LÖSNINGAR TILL PROBLEMEN 10987—10998 HÄFTE IV.

10987 (Karlsson). 1. d4. Nowotny med självblockader. *10988 (Petkov).* förspel 1. —, K×d4 (e×d4) 2. f3 (Dc1). Försök 1. Dg3, K×d3, (e×d4) 2. De3 (Dc7) men 1. —, b4! Lösn. 1. Dg6, K×d4 (e×d4) 2. Le3 (Dc6). Zagorujkotemat. 1. Tb4? Th1! *10989 (Stojanov).* 1. —, T×d5 (S×d5) 2. De1 (Lf5). Försök 1. Sf5? T×d5 (S×d5) 2. De3 (Sd6) men La2! Lösning 1. Sb3, T×d5 (S×d5) 2. Sbd2 (S×c5). Dualen efter c×d5 stör. *10990 (Toger).* 1. Le3. Svart K e4. Trevligt arr. med skärningspunkt, självblockader och halvlåsningar (EW). Lf7 är en förvandlad B (JPJ, TA). *10991 (Wallis).* 1. La7, S—(Sb3, Se4, Se6) 2. T×d4 (d×c4, Db7, D×d6). F. f. med Sc5. Fint (EK). *10992 (Wennick).* 1. Tc8. Men bilösn. härjar 1. Sed3 1. Sg4 1. Sg6 1. Le7. *10993 (Asplund).* 1. Se1. Snygg dragpliktare med tre mattförändringar och en tillagd matt. *10994 (Ericson).* 1. L×c8? Da7! 1. b×a6? T×e8! 1. S×g7? c×b2! 1. Ld6! T×e8! 1. Sd6? Tc5! 1. Lf8? D×f8! Det var förförelserna som är väl värda att närmare studerars. Lösn. 1. Le7 (2. Sc7), Tac6 (Tcc6, De5, Le5, Df6, D×e7) 2. Tc5 (Le6, Sf4, Tcd4, S×f6, Ted4). Ganska svårlöst (EW). Mycket skickligt och mycket vackert (RF). Fina vändningar (EK). Detta är värt ett mycket högt betyg (TA). *10995 (Mikan).* Med vit Ka5. 1. Sc1, Td8 (c4, Ke4) 2. Sd5 (Sc2, D×h4). Men olösligt efter 2. Sd5, Kc4 3. De4, Ld4! Och bilöslig med 1. Dd2 och matt i nästa drag. Det är inte första gången förf. råkar ut för den malören. *10996 (Rudenko).* 1. Da3 (2. Dc5), T— (Tf3, Te4, Td3) 2. D×c3 (S×c6, Tf5, Sg6). Rafflande spelföring (EK). *10997 (Andersson).* 1. Lh2, Se8 2. Tg3, Kf4 3. Tg6, K×e3 4. Td6, Sc7. Legio med matter i förf. (GS). Mycket fin tvåfaldig avskärning av L med T (WWW). Ej så lätt att komma på lösningen (EK). L-draget är kristiskt för bägge T-avskärningarna. En god idé (BL). *10998 (Weber).* 1. Dg3, Kf1 2. Sd2, Kg1 3. Se4, Kf1 4. Df4, Kg1 5. Sf2, Kf1 6. Sg4, Kg1 7. Dc1, Kf1 8. Kc2, Ke2 9. Dd1, D×d1. Manövern kan tyvärr kringgås fr. o. m. 3. draget 3. Sc4 4. Se3 5. Sg4 6. Dd3 7. Db1 o. s. v. Vardera lösn. gav 5 poäng.

Korrekturet till 10950 (Werle) i häfte IV saknade en vit Lc1. Tore Andersson har påvisat att det nu finns en dual 1. Df2, S×g3 2. Dg2, h1S 3. Df2 (D×d5). Otur för förf. och extrapoäng till TA.

Lösarlista häfte IV 1959.

E Albenius II 259+12=271, A. K. Andersson 373+35=408, I. Andersson 63+19=82, J. Andersson 59+25=84, T. Andersson IV 72+33=95, S. Bengtsson 20+14=34, C. O. Carlsson 256+20=276, Ra Carlsson 256+20=276, H. Erlandsson 90+17=107, T. Fahlman II 239+10=249, R. Forsberg 273+37=310, H. Forsman 80+30=110, H. Gradin 250+28=278, P. Gref 49+13=62, F. Hellström 102+8=110, C. I. Holm III 384+16=400, O. Håkansson 64+13=77, B. Jansson 341+24=365, J. P. Jensen IV 86+37=123, J. Johnsons 120+14=134, Edvin Karlsson IV 14+36=50, S. Klerstam 264+21=285, I. Larsson 364+14=378, L. Larsson 364+14=378, M. Lindholm 234+20=254, O. Lundgren 85+26=111, G. Naujoks II 202+29=231, A. Nilsson IV 411+25=436, M. Nordström III 66+12=78, T. Sarvela 342+26=368, G. Sperber 76+28=104, G. Sundman 64+21=85, K. Thalén 198+11=209, R. Thapper 82+27=109, M. Wallin 58+13=71, W. W. Wallis 45+18=63, E. Wikström 403+29=432, I. Zerpe 38+10=48, M. Öbrink 77+19=96.

Alla som har lösningspris att fordra torde vid tillfälle ge problemred. en påminnelse.

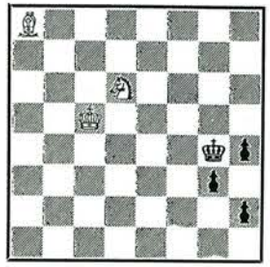
Studier

Bidrag och lösningar till A. HILDEBRAND Postfack 176, Uppsala 1.

867. R. Asplund,

Dynäs.

Original.

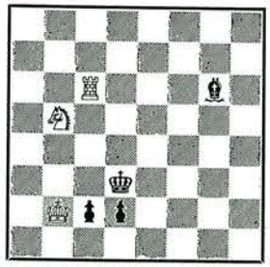

3+4=7. Remi.

868. H. Holm,

Sandviken.

Original.

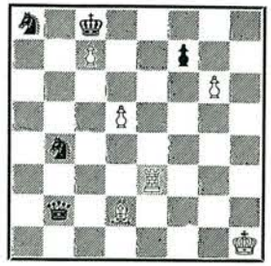

3+4=7. Remi.

869. H. Källström,

Göteborg.

Original.

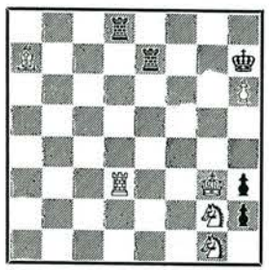

6+5=11. Remi.

TRE FÖRSTAPRISTAGARE 1958

870. V. Korolkov & L. Mitrofanov,

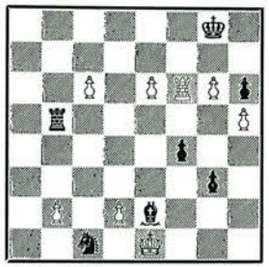
1 pr. Ceskoslovensky Sach —58.

6+5=11. Remi.

871. L. Zoltan,

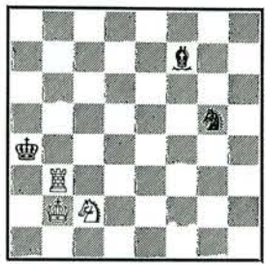
1 pr. Magyar Sakkélet —58.

8+7=15. Vinst.

872. A. Kopnin,

1 pr. New Statesman —58.

3+3=6. Vinst.

VÅRA ORIGINALSTUDIER

är denna gång komponerade av mindre rutinerade svenska studieförfattare och ingår i en speciell kompositionstävling som omfattar nybörjarstudier publicerade under 1959—60. R. Asplunds alster har säkert många föregångare, om än inte helt identiska. Bl. a. har G. Grzeban, Polen, arbetat flitigt med detta material. "Svart patt", eller som det numera heter "Aktiv patt", är ju hans specialområde. H. Holms studie är egentligen en version på en inkorrekt föregångare i Skakbladet för några år sedan. H. Källström kommer slutligen med en välkänd ekodamfångst. Samtliga originalstudier ingår i vår lösningstävling och är att betrakta som lagom lätta lösningsobjekt. Insänd lösningarna till studiered. före 15 oktober, så ni kan vara med och tävla om bokpriserna!

REPRODUKTIONERNA

omfattar tre topplacerade studier i tre årsturneringar för 1958.

I Ceskoslovensky Sach fick prislistan följande utseende: 1 pr. V. Korolkov & L. Mitrofanov, Sovjet; 2 pr. V. Bron, Sovjet; 3 pr. A. Mandler, Tjeckoslov.; 1 hed. omn. E. Richter, Tjeckoslov.; 2 hed. omn. G. Kasparjan, Sovjet; 3. hed. omn. A. Laznicka, Tjeckoslov.; 4 hed. omn. J. Sulc, Tjeckoslovakien.

I Magyar Sakklélets årsturnering fördelade sig priserna på följande sätt: 1 pr. L. Zol-

tan, Ungern; 2 pr. T. Gorgiev, F. Bondarenko & A. Kakovin, Sovjet; 3 pr. G. Kasparjan, Sovjet; 4 pr. V. Bron, Sovjet; 1 hed. omn. R. Kassai, Ungern; 2 hed. omn. V. Tjechover, Sovjet; 3 hed. omn. L. Löwenton, Rumänien; 4 hed. omn. Bondarenko, Kakovin & Kasparjan, Sovjet. Omnämnanden fick P. Farago, Rumänien, G. Kasparjan, Sovjet, A. Koranyi, Ungern, B. Bakay, Ungern, E. Janosi, Ungern, F. Bondarenko & A. Kakovin, Sovjet, samt R. Kassai, Ungern.

I New Statesman and Nation vann ryssarna rubb och stubb. 1 pr. A. Kopnin; 2 pr. V. Korolkov; 3 pr. A. Herbstman. Ett hed. omn. tilldelades en kollektivstudie av V. Korolkov & L. Mitrofanov.

LÖSNINGAR TILL REPRODUKTIONERNA

870. V. Korolkov & L. Mitrofanov: 1. Te3!! T×e3† 2. K×h2 Ta3! 3. Lb6! Tb8 4. Lc5 Tc3 5. Ld6 Td8 6. Le5 Tc5 7. Lf6 Tf8 (Td6) 8. Le7 remi. Eller 4. — Ta5 5. Ld6 Td8 (Tb6) 6. Lc7 med remi. Detta är huvudvarianterna med löparduellen mot två torn i ekoframställning.

872. A. Kopnin: 1. Tb4† Ka5 2. Tf4! Le6 3. Tf1 Ld7 4. Td6 Le6 (4. — Lb5 5. Sa3 och 6. Td5) 5. Tc6! (På 5. Sd4? följer Lc4! 6. Kc3 Se4† eller 6. Tc6 Kb4 med remi) 5. — Ka4 6. Sd4 Lf7 7. Tf6 Le8 (7. — Lc4 8. Tf4 och 9. Sc2) 8. Tf8 Ld7 9. Td8 Le6 10. Tb8 Ld7 11. Tb7 Lc8 12. Tc7 La6 13. Tc6 Ld3 14. Tc3! Lf1 15. Tc1 Id3 16. Kc3 och vinner.

LÖSNINGAR TILL 827—830 i TfS 3/1959

827. K. Runquist. Kh3, Tb6, Le6, Bg2—Kh6, Le5, Sa4, Sh2, Bc2, Bg3. Remi.

Studien är mycket rik på bivarianter. Vi kan tyvärr endast återge huvudspelet så som författaren tänkt sig det: 1. Tc6 Sc3 2. Lf5†! Kh5 3. Lg6†! Kg5 4. L×c2 Se2! 5. Tg6† Kh5 6. T×g3 L×g3 (På 6. — Sf1 7. Lg6† Kh6 8. Ta3 (b3) kan svart ta Lg6, men två springare och en löpare kan ej vinna mot ett torn. Annat är det med två löpare och en springare, som räcker till vinst.) 7. Lg6†!! (På 8. Lc4 (b5 a6) spelar svart Kf5! och vinner) 7. — Kh6! 8. Lh5! Kg5 9. Lg4! Sg1† 10. K×g3 S×g4 patt.

Efter 7. Ld1? Kg5 8. L×e2 (ett spel som framkommer i ett flertal varianter) blir vit matt i 9 drag genom 8. — Kf4 9. Ld1 (g4 h5) Sf1 10. Lf3! Se3! 11. Le2! Sc2 (f5) 12. L—likg. Sd4! 13. Lc4 (g4) Sc6! 14. L—likg. Se5!

En mycket innehållsrik studie som avslutas med en pattställning som studiered. hittills inte sett (originell?!).

"Förvisso ett storslaget verk!" skriver R. Forsberg, Stockholm.

828. J. Koppelomäki. Kf2, Tg4, Bf5—Kh1, La1, Lf7, Bh2. Vinst.

1. Tb4! La2 2. Ta4 Lb1! 3. Tc4 (3. T×a1? patt.) 3. — Lb2 4. Tb4 Lc1 5. f6 (På 5. Td4? följer Le3†! 6. K×e3 Kg2 med remi.) 5. — Lg6 6. f7 Lh6 (6. — Le3† 7. K×e3 Kg2 8. f8D h1D 9. Df2† Kh3 10. Th4 matt.) 7. Ta4 Lg7 8. f8D och vinner.

En rolig ekoframställning av tornets kamp mot 2 löpare (se löparens kamp mot 2 torn i Kopnins studie i detta häfte) som verkar frisk och originell. Manövern som tornet och löparna utför kan kanske rent av tripleras, eller vad säger författaren?

821a. S. Clausén. I sin nya version löses studien på följande sätt: 1. S×c2 Kb2 (1. — Tb5 2. Ta1† Kb2 3. Tb1† Ka2! 4. Sa3 och vinner) 2. b7 Th8! (Efter 2. — Kb2 duger ej 3. Sa3?? för Tf5† jämte K×a1) 3. Th1 (På 3. Tb1† Ka2 går ej 4. Tb4? på grund av T×b6) 3. — Tb8 4. Sa3! K×a3 5. Tb1 Ka4 6. Ke3 Ka5 7. Kd4 Ka6 8. Kc5 T×b7 9. Ta1 matt. Eller 8. — Ka7 9. Kc6 Tc8† 10. b×c8 och vinner.

Studien har onekligen vunnit genom nygestaltningen.

"Snygg och svårfjällad brud" är R. Nilssons (Kalmar) kommentar till studien.

829. G. M. Kasparjan. Ke2, Le8, Sd7, Bb5—Ka8, Lb8, Ba2, c7. Remi.

Huvudvarianten: 1. Sc5 a1D 2. Lc6† Ka7 3. Kd3!! (Förförelserna är följande: A) 3. Sd7? Dc3 4. Kf2 Dd3 5. Kg2 De3 6. Kh2 Dg5 7. Kh3 Dg7 8. Kh4 Dg6 och svart vinner. B) 3. Sa4!? Dd4 4. Kf3 De5 5. Kf2 De7 6. Kf3 De1 7. Kf4 De2 8. Kf5 De3 9. Kf6 Df4† 10. Ke6 Dg5 11. Kf7 Dh6 12. Kg8 Dg6† 13. Kf8 Dh7 14. Ke8 Dg7 15. Kd8 Df7 16. Kc8 De7 och vinner. C) 3. Sb7? Kb6 4. Kd3 Df6 5. Kc4 Df8 6. Kb3 Dc8 7. K—likg. D×b7 o. vinner.) 3. — Da3† 4. Kc4 Dc1† 5. Kb4 Dd2† 6. Kc4! (Fältet b3 måste reserveras för springaren. På 6. Kb3? följer Kb6 och svart vinner!) 6. — Df4† 7. Kc3 De3† 8. Kc4 Kb6 9. Sb3 De1 10. Kd3! Db4 11. Kc2 Da3 12. Kc3 osv. med positionell remi. Den vita kungen försvarar hela tiden sin springare på b3, medan den svarta löparen blockerar fältet b8 och hindrar sin kung att välja den vinnande omvägen över detta fält.

Det är faktiskt förförelserna som gör detta storverk till vad det är!

830. F. S. Bondarenko. Kh6, Tc2, Ba4, f2, h2 — Kh4, Tg2, Ba7, d7, h3. Vinst.

1. Tc4† Tg4 2. f4! a5 3. Te4! (Ej 3. Td4? d5! 4. T×d5 T×f4 remi.) d6 4. Tc4! d5 5. Td4 och vinner.

En inte oäven bagatell.

Att det fanns lösare som gick i land med 827 och 829 är fantastiskt. Ingen av dem har dock lyckats knäcka båda studierna.

Bokpriset går till Rudolf Forsberg, Armfeltsgatan 21, Stockholm.

65 sidor slutspel

finnes i *Collijns Lärobok i Schack* del II, som vi har en mindre restupplaga av. I slutspelen ingår torn- och bondeslutspel.

Priset nedsatt till endast 3 kronor.

SVERIGES SCHACK-FÖRBUNDS FÖRLAG AB

Sveavägen 163, Stockholm Va.
Postgiro 35 01.

Inbundna årgångar

av Tidskrift för Schack 1958 kan nu levereras. Pris kronor 15: —.

Begränsad upplaga.

Av äldre årgångar finnes ett mindre antal från åren 1910—1931.

SVERIGES SCHACK-FÖRBUNDS FÖRLAG AB

Sveavägen 163, Stockholm Va.
Postgiro 3501

Tidskrift för Schack

Sveavägen 163, Stockholm Va. Postgiro 35 01 (Sveriges Schackförbunds Förlags A/B). Tel. 33 40 30. Utkommer tio gånger årligen.

Redaktör och ansvarig utgivare:	Jostein Westberg.
Redaktionssekreterare:	Bengt Hörberg.
Ägare:	Sveriges Schackförbund.
Prenumerationspris:	Kr. 15: —.
Lösnummerpris:	Kr. 2: —.

Sveriges Schackförbund

Sveavägen 163, Stockholm Va. Postgiro 21 22. Tel. 33 40 30.

Ordförande:	F. Rogard, Kungsträdgårdsgatan 16, Stockholm C, tel. 23 42 70.
Vice ordförande:	J. E. Ekelund, Nygatan 66, Örebro, tel. 11 59 27.
Sekreterare:	J. Westberg, Sveavägen 163, Stockholm Va, tel. 33 40 30.
Skattmästare:	J. Byström, Narcissvägen 6, Lidingö, tel. 65 19 05.
Rikslotteriet:	Verkst. ledamot O. Carlberg, Box 2048, Örebro, tel. 11 78 90.
Allsvenska serien:	Överledare J. E. Ekelund (se ovan).
Korr.-schack:	Turneringsledare E. Gärdéus, Sunnevad, Mariestad. Sekreterare A. E. Axelsson, Drottninggatan 39, Linköping.
Ungdomsschack:	Riksinstruktör U. Körling, Sveavägen 163, Stockholm Va.

Sveriges Schackförbunds Förlags A/B

Sveavägen 163, Stockholm Va. Postgiro 35 01. Tel. 33 40 30.

Förlagschef: J. Westberg.

Jag läser Vecko-Journalen

"... därför att den så ofta säger det förlösande på ett oväntat sätt. Det gillar jag."

Jarl Hjalmarson
Högerpartiets ledare

Vecko-Journalen

Dagbladstryckeriet AB, Örebro 1959 4655